

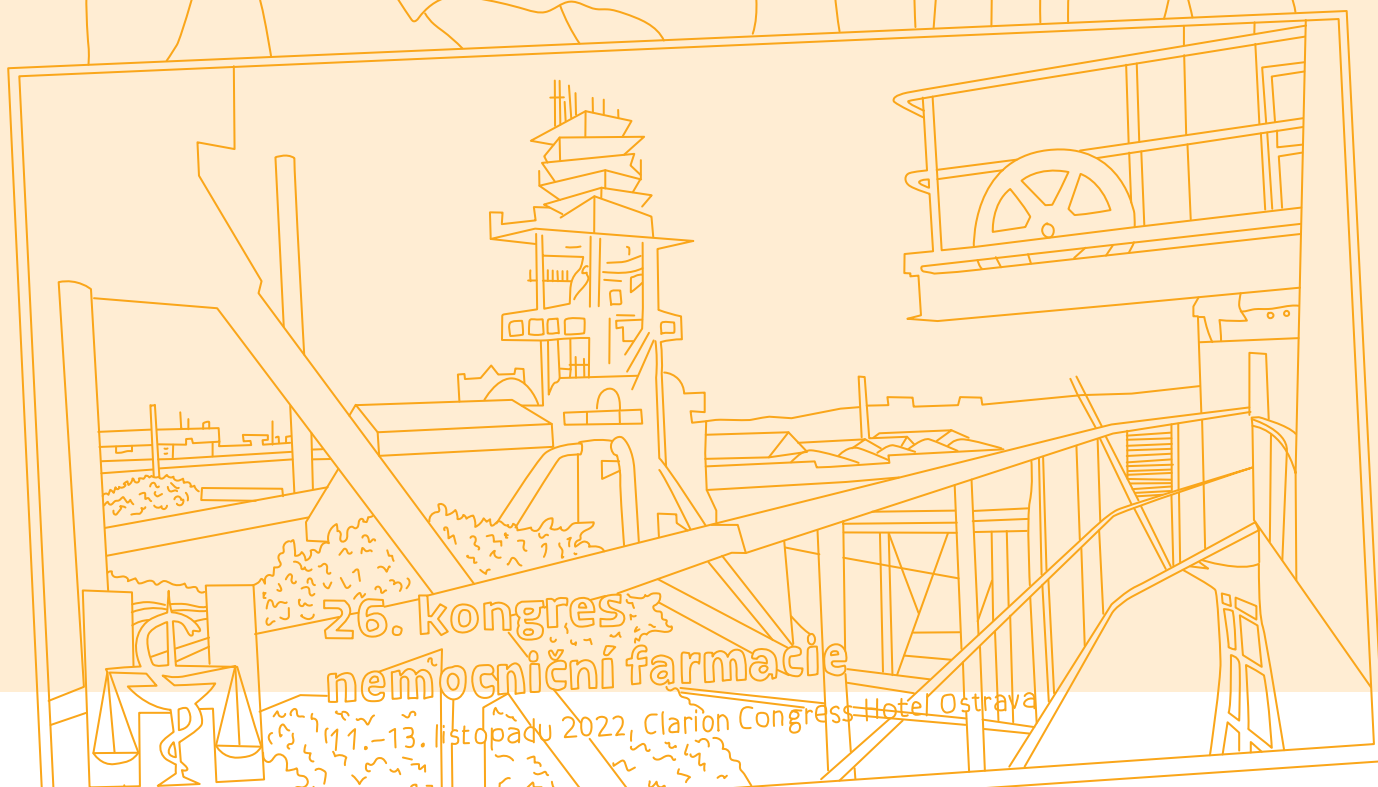
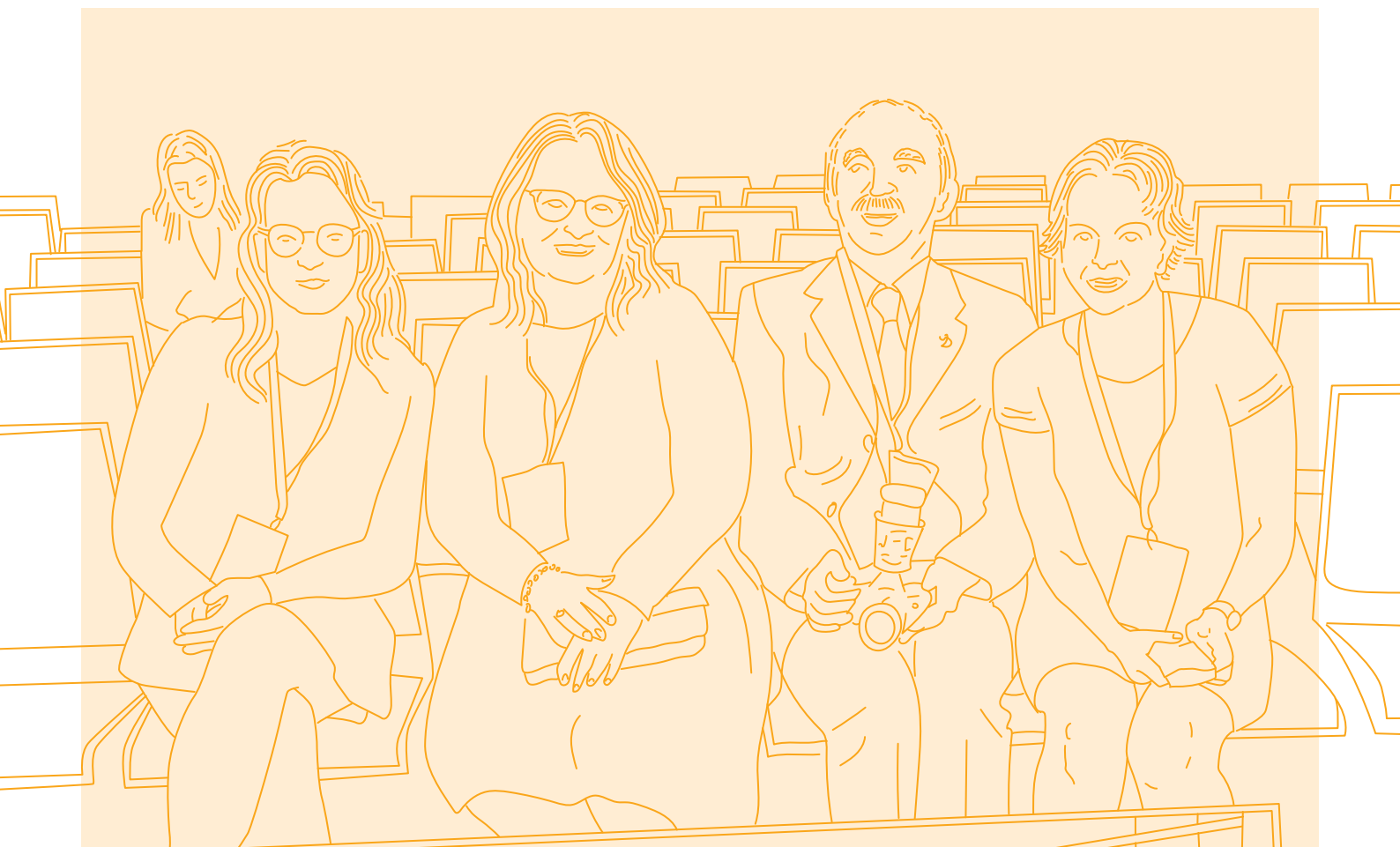

Časopis českých lékárníků

měsíčník stavovské lékárnické komory

12/2022 ročník **XCIV**

VYCHÁZÍ OD 1882

26. kongres
nemocniční farmacie

11.–13. listopadu 2022, Clarion Congress Hotel Ostrava

Česká lékárnická komora by touto cestou ráda poděkovala všem níže uvedeným partnerům za podporu vzdělávacích akcí v roce 2022

S vaší pomocí jsme zrealizovali tyto vzdělávací akce:
Garantované kurzy, Interaktivní dispenzační semináře, konference, semináře, webináře a kampaně.

Astellas Pharma s. r. o.

AstraZeneca Czech Republic s. r. o.

Berlin-Chemie/A.Menarini Ceska republika s. r. o.

Fagron a. s.

Chiesi CZ s. r. o.

KRKA ČR, s. r. o.

LEROS, s. r. o.

Lundbeck Česká republika s. r. o.

Novartis s. r. o.

Novo Nordisk s. r. o.

OMEGA PHARMA a. s.

ROCHE s. r. o.

Schwabe Czech s. r. o.

Teva Pharmaceuticals CR, s. r. o.

Viatris CZ s. r. o.

Velice děkujeme za dosavadní spolupráci a těšíme se na společnou realizaci dalších vzdělávacích akcí.

Seznam sponzorů seříděn podle abecedního pořadí.

Prosincové texty se tradičně píšou s odkazem na blížící se vánoční svátky, přeje se čtenářům pohoda a jejich klidné prožití a do nového roku samozřejmě hlavně zdraví. V editorialech ale chci udělat výjimku.

V roce 2016 jsem na misi v Jižním Súdánu pozoroval, jaký dopad mělo zvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem na moje tamní americké kolegy. Nenesli to úplně dobře a já dobře věděl, jak se cítí. V té době už jsme i my měli prezidentem republiky usvědčeného lháře. Mírně povýšený nadhled mě přešel o 14 měsíců později, v lednu 2018, když jsem z mise v Bangladéši nevěřičně sledoval, že se to stalo znovu. V duchu jsem se Američanům omluvil. V té době Bob Dylan po pětadesáti letech znovu uvedl novou verzi protestní písně The Times They are a Changing. V novém textu zcela otevřeně kritizoval styl Trumpova vládnutí a ironizoval probíhající rozklad společnosti. Úderné anglické verše se mi nechce překládat, ztratily by svůj význam, můžete si ji poslechnout na netu. Dylan zpívá o tom, že nám naše zem, chcete-li domovina, přestala být domovem. A nespraví to pár tweetů, je potřeba zvednout hlavu od displejů a hlasitě se ozvat. Třeba proti tomu, když chlápek popírá pravdu a nazývá ji „fake news“. (Nebo u nás „kampáááň“!) Že je třeba silných médií, která neselhávají. Novináři, kteří se dívají a srovnávají, co politik říká a jestli se podle svých řečí chová. Protože jestli slova mocných pravdu zraňují, pera a slova novinářů ji mohou bránit. Příšlí vůdci, kteří šikanují víc než trollové na internetu, ale přichází čas, kdy se to dá změnit. Oni mají moc, ale my máme hlas!

Vybaven voličským průkazem odjíždím na svou třetí vánoční a novoroční misi (z celkových šesti) a chystám se volit na zastupitelském úřadu v Addis Abebě. Volební okrsek je to veliký, kromě Etiopie zahrnuje i Somálsko, Jižní Súdán, Džibutsko, Seychely a Komory.

Tak běžte v lednu volit, v obou kolech prosím, máte to do volební místnosti o dost blíž než já. Držím vám palce, další frustraci a mezinárodní ostudu už na misi nechci zažít.

Stanislav HAVLÍČEK

šéfredaktor Mgr. Zdeněk Pokorný

redaktor PharmDr. Stanislav Havlíček

redakční rada

PharmDr. Jan Horáček (předseda), Mgr. Michaela Bažantová,
PharmDr. Přemysl Císař, Ph.D., PharmDr. Pavel Grodza,
PharmDr. Kamil Hrubý, Ph.D., doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc.,
MVDr. Mgr. Kateřina Návojková Horáčková,
PharmDr. Miloš Potužák, PharmDr. Pavel Škvor, MBA

vydavatel

Česká lékárnická komora, Rozárcina 1422, 140 02 Praha 4

sazba Kateřina Hoferková

ilustrace na obálce Kristýna Šlajchrtová, Carton Clan

tisk a distribuce

CZECH PRINT CENTER a. s.

Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová

ČČL č. 12 vychází 19. 12. 2022 v nákladu 9 184 výtisků.

předplatné a inzerce objednávky v redakci časopisu

redakční uzávěrka č. 1/2023 – 3. ledna 2023

ISSN 1211-5134

Registrováno MK ČR E 6651, MIČ 46330

Podávání novinových zásilek povoleno

Oblastní správou pošt v Ostravě

č. 1559/96-P/1 ze dne 19. 6. 1996

autorům

Maximální rozsah redakcí nevyžádaného příspěvku je do 165 řádků normovaného rukopisu (NR; 1 řádek = 60 úhozů) • K příspěvkům přes 65 řádků NR požadujeme tematickou nebo ilustrační fotografii (kresbu, reprodukci apod.) • Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit či stylisticky upravit. Na otištění rukopisu není právní nárok.

obsah

Nadějné vyhlídky, kapitola 2023	4
Ze života právníka v Komoře – díl čtyřicátý druhý, démonický	5
Zeptali jsme se	6
J. Malý oceněn za lékárenský trenážér	8
Shrnutí nejdůležitějších změn komorových řádů přijatých XXXI. sjezdem delegátů	9
Lékárna a lékárník 21. století z konce „devadesátek“	10
Lékařníci v médiích	14
Osvědčení k výkonu lékárenské praxe	16
Interaktivní dispenzační semináře	17
PGEU listopad 2022	20
Farmacie na Týdnu vědy v Ostravě	21
Konference o roli lékáren v očkování	22
Ceník a podmínky inzerce v roce 2023	23
Nemocniční lékárníci ve stínu vysoké pece	24
Lékařníci – přátelé se setkali v Praze	28
Účinnost drmku pro zmírnění příznaků premenstruačního syndromu	29
Nové nebo méně známé léčivé rostliny: Cissus quadrangularis L.	30
Molekula měsíce: Asciminib	31
Světové dny zdraví	32
Významná jubilea	33
Lékařnice získala 4. místo v „Born natural, play natural“	34

Nadějně vyhlídky, kapitola 2023

A je tu opět čas bilancování roku právě končícího a plánů do toho následujícího. Konec dalšího bezpochyby mimořádného roku, spojeného s pokračováním pandemie, ruskou vojenskou agresí na Ukrajinu, stabilní pozicí ministra zdravotnictví a pokračující elektronizací zdravotnictví.

Mgr. Aleš KREBS, Ph.D., prezident ČLnK

Ani v první části letošního roku nebylo zcela jasné, jakým způsobem se bude vyvíjet pandemie covid-19. Postupně se potvrdil výskyt nových variant viru a s nimi začaly být postupně upravovány dosavadní očkovací látky. Zároveň jsme vedli opakovaně diskuze o očkování v lékárnách, v nichž začaly na straně našich oponentů převažovat účelové argumenty. To se projevilo nejvíce v diskuzích k očkování proti chřipce, kde se zejména argumentace rizikem anafylaktického šoku ukázala jako zcela lichá, neboť ani SÚKL ani ÚZIS za posledních 10 let tento nežádoucí účinek po zmíněném očkování na našem území nezaznamenaly. Přestože je dobrovolné očkování v lékárnách součástí praxe kolegyně a kolegů v mnoha zemích světa, pro české politiky, zejména z řad lékařů, je to jako mávání rudým hadrem před očima býka. Není proto překvapivé, že bylo projednávání novely zákona přerušeno.

V průběhu letošního roku jsme se snažili najít také řešení situace s dostupností nových antivirotik proti covid-19. Dosud jsou pacientům vydávána poněkud nestandardním způsobem pouze v některých lékárnách, což rozhodně nepomáhá dostupnosti léčby. V průběhu roku se nepodařilo najít žádný mimořádný institut umožňující výdej na recept s úhradou ze zdravotního pojištění ve všech lékárnách, nakonec proto došlo v legislativě ke změně, díky níž je možné zmíněným léčivým přípravkům dostatečně rychle stanovit cenu, úhradu, způsob předepisování i výdeje. Podle aktuálních informací by se měla situace změnit od 1. ledna příštího roku. Nyní ještě nemáme přesné informace, ale věřím, že se do stanovení způsobu výdeje a odměny pozitivně projeví jednání ČLnK s ministerstvem zdravotnictví, neboť jeho původní představy naprosto neodpovídaly ani ekonomické ani odborné náročnosti spojené s výdejem.

Téměř celým uplynulým rokem se prolínaly i události spojené s ruskou vojenskou agresí na Ukrajinu. Znovu proto musím poděkovat všem, kteří se na pomoci uprchlíkům i Ukrajině jakýmkoliv způsobem podíleli. V průběhu velmi krátké doby se podařilo vyřešit přístup uprchlíků ke zdravotní péči, způsob zajišťování humanitárních sbírek léků nebo komunikační karty a vyhledávač českých ekvivalentů k ukrajinským léčivým přípravkům. Souběžně s tím jsme s ČFS, děkany fakult a prezidenty ČLK a ČSK řešili způsob provádění aporbačních zkoušek tak, abychom při zachování dostatečných záruk a ověření potřebných znalostí co nejvíce zjednodušili přístup

zdravotníků z Ukrajiny do systému poskytování péče v ČR, respektive EU.

Ukrajinská krize měla nezanedbatelný vliv také na řešení odměňování lékařské péče. Pro příští rok i s ohledem na systémovou změnu. V průběhu jara probíhalo dohodovací řízení, v němž je v našem segmentu projednávána především výše signálního výkonu na následující rok. Jednání byla komplikována nejasným výhledem příjmů a výdajů zdravotních pojišťoven v roce 2023, nakonec byl veřejně deklarován návrh navýšení úhrad ve všech segmentech o 4 %. Pojišťovny stejně jako v předchozích letech trvaly na tom, že se zmíněná procenta budou vypočítávat pouze z dosavadního objemu SiV a zbylých cca 85 % výnosu lékáren z léků na recept hrazených ze zdravotního pojištění nebude bráno v úvahu. Vzhledem k právu veta uplatňovanému pojišťovnami došlo nakonec k vynucené shodě na navýšení SiV o 1 korunu na 19 Kč za položku. Na konci léta pak ministr zdravotnictví deklaroval přidání dalších 4 % do všech segmentů a díky našemu vzájemnému a velmi intenzivnímu jednání se podařilo zohlednit i výnos z obchodní přírážky a navýšit SiV o dalších 5 korun na 24 Kč za položku. Je to o to důležitější, že se z předvídatelných vlivů na zvýšení doplatků pacientů nepodařilo navýšit obchodní přírážku v cenovém předpisu. Součástí prosincových jednání se zástupci ministerstva tak budou kromě systémové změny odměňování lékařské péče také další možné kroky vedoucí k finanční stabilizaci lékárenství v příštím roce, neboť i na nás dopadají vlivy zvýšených cen energií, nájmu, nezastropované obchodní přírážky pro distributory nebo požadavků na zvýšení mezd.

Listopadový sjezd delegátů zahájil projev ministra zdravotnictví Vlastimila Válka. Jeho slova snad můžeme vnímat s určitým optimismem, stejně jako ochotu ministerstva přihlížet k našim věcným argumentům. Celou řadu úkolů sjezdu dokážeme vyřešit v průběhu příštího roku vlastními silami, změny v systému odměňování lékařské péče nebo rozšíření některých našich kompetencí bychom bez spolupráce s ministerstvem prosadit nedokázali. Předpokládám, že bychom k tomu mohli dostat příští rok příležitost, nejen v souvislosti s časem do dalších voleb do poslanecké sněmovny, ale také se změnou plateb za státní pojištěnce, která by se měla pozitivněji projevit v roce 2024. Současně dochází také k pozitivním posunům ve vnímání některých pro nás potřebných změn na straně ministerstva.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

máme za sebou další velmi náročný rok, v němž jsme potvrdili důležitost lékařské péče v celém systému poskytování zdravotní péče. Pro nikoho z nás nebyl jednoduchý, ale při pohledu nedaleko za naše hranice se stávají mnohé naše starosti naprosto bezvýznamnými a malichernými. V první řadě musím poděkovat těm z vás, kteří pomáháte potřebným, i těm, kteří se aktivně účastníte komorového dění a neváháte svůj čas věnovat ve prospěch ostatních.

Všem přeji krásné Vánoce, do nového roku především pevné zdraví a trvalou blízkost vašich nejbližších.

Ze života právníka v Komoře

– díl čtyřicátý druhý, démonický

S tím cenovým předpisem to nedopadlo. Byli jsme od toho takhle malý kousek (svědek ukazuje pravou rukou gesto špetky s mezerou mezi palcem a ukazovákem jeden milimetr). I nějaké ty přísliby byly. Z míst nejvyšších. I jednota lékárníků byla. Spojený segment se tomu taky říká. Málem jsme měli jeden strop nový

a jeden vyšší. Nakonec nemáme žádný, takže v tom jedeme s distributory stále pospolu. Oni to také nemají lehké, ale bohužel pro nás jsou při krájení obchodní přírážky první na řadě. Když se nedaří, je třeba vymýšlet nové směry, novou optiku. Tož si skočme k optikovi a s růžovými obroučkami popustíme uzdu fantazii. Vadí nám nutně, že je ta přírážka společná pro lékárny i pro distribuci? Dosud jsme o tom byli přesvědčení. Není to ale tak, že nám vadí něco jiného? Že první nekrájí lékárny? To bychom příště mohli navrhnout. Je to takový nesmysl, že by to i mohlo projít. Distributor dodá, ale fakturu vystaví, až mu lékárna oznámí, kolik si hodlá vzít z přírážky.

Mgr. MUDr. Jaroslav MARŠÍK

Určitě jste pochopili, že jde o výplod čirého zoufalství. Ale nemělo by být přirozené, že už tak nízká a principiálně nesmyslná odměna za výdej léku je chráněna alespoň před ukusováním od distributora, který pochopitelně také hledá, jak přežít. Stát reguluje cenu, ale při tom nechá ty, jimž ji vnucuje, požírat se navzájem. To není hezké. Stejně jako není hezké slyšet, že se sice ceny léků regulují proto, aby zdravotní pojišťovny nevykrvácely, ale regulovaná bude i cena léků, které pojišťovny nezaplátí, protože si je platí sám pacient. Proč regulovat? Proto! To je univerzální odpověď. Budiž, neš je regulovaná. Proč ale nemůže lékárna od pacienta samoplátce vybrat to, co jinak lékárně uhradí pojišťovna za signální výkon nebo za digitalizaci? Taky proto! Byla by tím porušena cenová regulace. Výsledkem je, že výdej hrazeného přípravku je odměněn cenou a úhradou SiV a výdej pacientem zaplaceného přípravku je odměněn jen cenou. Za stejnou práci. U samoplátce, u něhož by regulace vůbec neměla být. Nedivme se pak, že naše nápady nabývají bizarních kontur.

Ale nestěžujme si. Taxa laborum se zvýší, SiV je nakonec hezčí, než jsme čekali, plyn a elektřinu máme zastropovanou a zásobníky jsou prý plné. A blíží se konec roku, tak si nechme trápení až na leden. Podařilo se získat zdravotní pojišťovny pro myšlenku, že by covidové kompenzace pro zdravotníky měly poskytnout i těm provozovatelům, kteří nestihli údaje o svých lidech do Národního registru zdravotnických pracovníků doplnit do 12. 5. 2021, ale až později. Skončilo soudní řízení

zahájené v roce 2019 padesáti členy Komory, kteří nesouhlasili se zvláštními volebními shromážděními, a skončilo dobře pro Komoru. I když v tomto se mnou žalobci asi nesouhlasí.

Konal se sjezd, to už víte. Ti, co na něm byli, si jej jistě vyhodnotili sami. Sám jsem si z něj odnesl, jako z každého sjezdu, další porci motivace a odpovědnosti. Pocit, že to má cenu. Že stojí za to stokrát o něco usilovat a jen jednou něco dostat. Že bez Komory by řada věcí dobrých pro lékárníky prostě nebyla. A že je čest se na tom podílet. Což vůbec neznamená, že je všechno perfektní. I k tomu je dobrý sjezd – nechová se jako zrcadlo ze Sněhurky, nelaská, vystavuje účty a nutí k přemýšlení, co zlepšit. A nejen sjezd.

V listopadu jsem objel s Aktuální legislativou Hradec, Liberec a Plzeň. Chci věřit, že jsou ty semináře užitečné pro posluchače, a vím, že pro mne jsou užitečné určitě. Vytrhávají z každodenního hemžení a nutí naházet na jednu hromadu vše, co se v legislativě děje. Je to překvapivě velká hromada plná menších i větších právních dobrodružství. Vždyť se v ní nevyhýbáme ani brčkům nebo výbušninám. Nebo mimořádnému výdeji.

O něm jste možná dříve slyšeli jako o nouzovém. Přišli s ním Mladí lékárníci a společně jsme se dopilovali až k ucelenému návrhu, který nám prostřednictvím sjezdu trochu rozvrtěl lékařského psa. Novináři se toho chytli a dřív, než se stihlo kohokoliv seznámit s podrobnostmi, jsou média plná informací, jak jsou lékaři proti. Nezbývá než doufat, že až si vyslechnou, jak je to vymyšleno, sami naznají, že jim lékárníci nechtějí lézt do zelí. Možná budou mnozí překvapeni, že mimořádný výdej, tak jak je vymyšlený, může ulevit jim a pacientům pomoci. To si ale teprve musíme odpracovat.

Žhavým tématem našich listopadových týdnů se staly odpady. Dodatek k provoznímu řádu, školení zaměstnanců, kombinatorická pravidla pro hlášení o obtížnosti spoře předvyplněné sudoku a nesmrtelné prázdné stříkačky s jehlou. To vše dohnalo Aleše Novosáda připravit na leden webinar, o který bude jistě obrovský zájem. Budeme se snažit, abychom přispěli k dělnému soužití lékárníků s odpady.

Život se skládá z večerního uléhání a ranního vstávání. V noci mezi nimi čerpáme síly, abychom ve dne mezi nimi o kousek výš vystrkali naši kuličku doufaje, že se neskulí zpátky. Mezitím Země oběhne Slunce a v pokojích už zase voní stromeček. A my jsme o rok starší a o kousek víc víme, že nejlepší, co můžeme udělat, než naše schránky využijí kromě zdravotních i služby pohřební, je snažit se být lepšími lidmi. To je těžký úkol, uvnitř démoni a kolem hlupáci. Proto vám na Vánoce i do nového roku přeji totéž, co sobě – sílu přeprat demony a odvahu poznat největšího hlupáka v maníkovi, který na vás shlíží ze zrcadla.

ZEPTALI JSME SE

*Co by vám v příštím roce udělalo radost v životě? V lékárně? V časopise?***PharmDr. Josef MAREK, Lékárna U Svaté Theodoty, Letohrad**

Tak popořadě. V životě by mi asi nejvíc udělalo radost, kdyby už konečně skončila válka na Ukrajině. Všichni vidíme, jak to na nás všechny dopadá a jak je celý svět kolem nás propojený a navzájem na sobě závislý. Možná jsme si to dřív ani nedovedli představit a teď to vidíme a cítíme na vlastní kůži (i v peněžence). Udělalo by mi radost, kdyby

celá moje rodina byla zdravá a v pohodě. Vložím i radost, která se už děje letos. Moc si užíváme naši dvouletou vnučku, když hrajeme na klavír a tancujeme, když musíme zpívat celá rodina dětské písničky, když se učíme poznávat ptáčky, když stavíme domečky z dek, však to znáte. To je ta pravá radost.

V lékárně by mi udělalo radost, kdyby všechno fungovalo, jak má, kdyby nebyly výpadky, kdyby nikdo nepodváděl, kdybychom se všichni chovali poctivě, kdyby... kdyby. To je ale utopie, že? Tak postupně. Bylo by fajn, kdyby někteří kolegové pochopili, že „reexporty“ přes lékárnou, nikoliv přes distribuci, ubližují nám všem, navíc SÚKL už dává pokuty i 5 milionů. Bylo by fajn, kdyby věděli, že se na to stejně jednou přijde a sankce budou veliké. Bylo by fajn, kdyby tihle kolegové pochopili, že je to jen krátkozraký a krátkodobý profit, ve skutečnosti si ale zadělávají, a nám všem, na větší problémy a sankce. A to nemluvíme o batožení.

A v časopise? Osobně musím říct, že jsem s časopisem velmi spokojený. Jsem moc rád, že se stále zachovává v papírové podobě a v kvalitě, v jaké je. Možná bych měl jen drobný nápad, návrh, jestli trochu nerozšířit záběr časopisu. Kromě věcí profesionálních a odborných bych se nebál představit například kolegy, kteří jsou něčím zajímaví, výjimeční, jsou veřejně aktivní, sportovci, umělci. Určitě je jich spousta a je fajn o nich vědět a číst.

PharmDr. Miroslav KOŠKA, Lékárna Dr.Max, Brno

Udělalo by mi nesmírnou radost, kdyby měl den mnohem víc než 24 hodin. Kdybych měl energii do všeho, co potřebuji a chci dělat. Kdyby mi manželka dovolila kupovat nové knihy. A kdybych ty, co mám doma, stíhal číst (Japonci mají pro kupování knih, které pak jejich majitelé nechtou, speciální slovo: tsundoku). Kdyby mezi lidmi přibývalo více

úsměvů, vřelosti, zájmu o ostatní a ochoty pomáhat. Kdyby se v masovém měřítku začalo používat kritické myšlení. Kdyby se pacienti začali zodpovědně starat o své zdraví. Kdyby hloubkové revize léků vedly ke srovnání s cenami v sousedních zemích. Kdyby na mě ze zásuvek koukala balení antibiotických očních přípravků a tablet a nemusel bych zoufalým pacientům říkat, že to už tři týdny nemáme. Kdyby bylo více lékárníků a lékárníků ochotných psát své názory do ČČL, kde by současně s nimi bylo i více rozhovorů na lékárnícká i mimolékárnícká témata.

Ale v podstatě by mi stačilo, kdyby byli lidé zdraví a své zdraví utužovali pohybem a konzultacemi v lékárnách, které by byly v rámci výkonu lékárníka vnímaného jako důležitého profesionála ve zdravotnictví samozřejmě hrazené pojišťovnamy. Milé čtenářky a čtenáři, kolegyně a kolegové, buďte zdraví, s úsměvem na tváři a plni energie!

PharmDr. Veronika HORÁKOVÁ, Nemocniční lékárna Fakultní nemocnice, Motol

Tak to je krásná otázka na hektickém konci roku, který tak zběsile utíká, že si kolikrát říkám, že se Země musí točit stále rychleji a rychleji.

Příští rok bych si přála klidnější. Udělalo by mi radost, kdybych měla víc času sama na sebe. Na svoje nejbližší. Kdyby se život v hektických momentech zastavil a zpomalil a měla

bych víc času si krásné věci vychutnat, aby hned neutekly.

V lékárně by mi udělalo radost, kdybychom pokračovali našlápnutým směrem, měli dostatek kolegů na nové a stávající projekty a dennodenní povinnosti zvládali s humorem a entuziasmem motolským lékárníkům vlastním. Navzájem si vycházeli vstříci. I když to zní jako klišé, pohoda v práci je podle mě základním předpokladem pro to, abychom byli celkově spokojeni i ve svém osobním životě, což platí i obráceně.

V časopise bych uvítala články týkající se aktuální problematiky lékárenského dění, nových léčiv, nových lékových forem a sem tam společenskou rubriku.

PharmDr. Přemek CÍSAŘ, Lékárna Modřínová, Třebíč

V časopise bych byl rád, kdyby se našlo pár dalších odpovídajících kolegů. Anketa je vždy to první, co čtu, protože mě už měsíc zajímá, co odpověděli ostatní. Taky bych zase někdy chtěl mít odpověď delší než Helena Slámová. Co dalšího? Kdyby se našlo více času, ale to souvisí s další otázkou.

V lékárně by mně udělalo radost, kdybych mohl přivítat novou kolegyni i dvě, abych si mohl v klidu přečíst Časopis českých lékárníků. Bylo by fajn, kdyby vláda, když už chce vládnout, seškrtala zbytečné paragrafy, které nic nepřinášejí, jen obtěžují. Kdyby někoho napadlo, že digitalizace není o přidání práce počítačům, ale o ubrání práce lidem. A v osobním životě bych samosebou uvítal světový mír, a aby se všechny bytosti měly rády... Ale teď vážně. Radost by mi udělalo více tolerance a důvěry mezi lidmi. Rád bych taky potkal lidi, které jsem dlouho neviděl. Poslední dobou se mi to začíná plnit, z čehož mám radost. Měli jsme setkání univerzitní skupiny po letech a Janča má stále stejnou vyřídilku. Přijela Jája z Německa a měli jsme čas se projít a popovídat. Před Vánoce se mi poštěstí setkat

se s Ondrou z Gruzie a o prázdninách bych rád navštívil Jirku v Southhamptonu. Vzpomínám na krásná štědrodenní dopoledne, která jsem trávil v lékárně s Hankou na službě v FNKV, kde jsme probrali „živý mrtvý“ a stláskali spoustu vánočního cukroví. Báru bych rád viděl trénovat lakros, Hanku z Hané jezdit na koni a s Martinou vyjít na Radhošť na východ Slunce. Taky jsem po letech viděl dávnou lásku, se kterou je stále radost prohodit pár slov. Mrzí mě, že těch slov nebylo víc, protože je stále nesmírně inspirující. A mám pocit, že jsem se poslední roky věnoval hloupostem, a ne důležitým věcem, a to bych chtěl napravit. Asi to všechno nestihnu, ale udělalo by mi radost je všechny vidět. Mám na to celý rok a snad aspoň něco z toho vyjde. A to jsem spoustu lidí nezmínil, protože bych si s nimi chtěl „jenom“ pokecat a nevím, co bych k nim napsal za zážitek, tak doufám, že se nebudou zlobit. Zkrátka radost by mi udělalo setkávání mezi lidmi. Už mi ty sociální sítě lezou krkem. Tak tedy Veselé Vánoce a šťastný nový rok a snad se v něm aspoň s někým potkám.
PS: Zase bude ta Helenka delší.

Mgr. Filip ŠKARDA, U Matky boží pomocné, Veselí nad Lužnicí

Tentokrát budu asi stručnější než obvykle. Co si přeji od života, si nechám pro sebe, možná jen nakousnu přání, aby zůstaly levné letenky. Jinak v lékárenském životě a v lékárně bych si přál, aby už padaly jen hvězdy a ne úhrady, abychom se všichni chovali jako lékárníci a kolegové, abychom nemuseli poslouchat diktát někoho, kdo

našemu povolání nerozumí. Přál bych nám všem, abychom měli možnost dobrovolně si rozšiřovat kompetence.

Na závěr bych všem kolegyním a kolegům popřál hezké svátky a vše nejlepší v novém roce.

PharmDr. Jana HORÁKOVÁ, Lékárna Masarykovo nám., Valašské Klobouky

Nejen letošní rok jsem se soustředila na plánování, budování, otevření a rozjezd lékárny. Opravdovou radost mi udělá, když se lékárně bude dařit, bude mít spokojené klienty a návštěvníky a bude fajn místem a důvodem k zastavení se. Stejně tak, aby i ostatní magistři, asistenti a pracovníci zde byli rádi a měli příjemné zázemí. Uvítám

postupný rozvoj poskytovaných lékárenských služeb a poradenství. Také dostatek léčiv a surovin pro celkové a hladké fungování lékárenství. V rámci vzdělávání a dosažených kvalifikací se chci zase posunout o kus dál a chtěla bych se některých kurzů a seminářů zúčastnit osobně, nejen on-line.

Určitě nám všem udělá radost i ohodnocení naší lékárenské práce a péče a ekonomická prosperita.

Radost v životě? Setkávání se s přáteli, pořádná lyžovačka a zimní radovánky, kultura, knihy, cestování a poznávání světa, celkový osobní rozvoj, tréninky a další úspěšné závodní starty ve fitness.

V časopise uvítám informace k aktualitám a změnám, zlepšování a pomůcky pro praxi a pacienty. Myslím, že se to daří dobře a že nápady jsou. I obsah časopisu je všestranný a zajímavý, ať se tak daří i nadále. Přeji vám všem hlavně zdraví, lásku a radost v každém dni a příště zase tady na shledanou.
Krásné Vánoce a PF 2023.

Mgr. Valéria ČERVINKOVÁ, BENU Lékárna K Pérovně, Praha

Ve světě lékárníků by mě potěšilo uznání víc kompetencí, které mohou ulehčit nejen naši práci, ale taky napomoci pacientům a celému zdravotnímu systému. Přeji si, aby byl rok 2023 dalším z úspěšných kroků vstřícnější budoucnosti lékárenství, lepším podmínkám pro dnešní studenty, kteří potřebují vidět smysl ve své budoucí práci.

A nejen smysl, ale i to, že se náš obor posouvá dál, modernizuje a mění přirozeně tak, jak si to dnešní svět vyžaduje. Možná právě časopis by mohl dát více prostoru dnešním studentům farmacie, aby se vyjádřili k tomu, co se jim v našem světě líbí, co je motivuje v jejich studiu a jak vidí svou budoucnost. Jinak by mě v lékárně určitě potěšilo méně výpadků léků, víc milých a trpělivých pacientů. ☺

Do roku 2023 přeji všem kolegům jenom hodně momentů, či už v práci nebo soukromí, které člověka jen posílí, nakopnou a ukáží mu, že svět je hezké místo a jen my sami si ho dokážeme udělat ještě hezčí a lepší.

Mgr. Helena SLÁMOVÁ, Lékárna Komín, Brno

Co napsat, aby se člověk pořád neopakoval, protože přání a sny jsou stále stejné, přemýšlím nahlas při klasické vánoční otázce. Nakonec si myslím, že najdu to vánoční poselství. Ale vezmu si na pomoc váženého pana kolegu Šmída, který nás, k mé velké lítosti, nedávno opustil. Věřím, že by se na mne nezlobil. Ráda bych mu i tímto přispě-

kem vzdala hold. Patřil mezi poslední mohykány, kteří zastávají základní a pravé hodnoty našeho stavu z ryze čistých pohnutek a z hloubi srdce, a kterých, bohužel, ubývá.

Měla jsem tu čest ho znát jen velmi krátce, osobně jsem se s ním viděla pouze jednou, a to na minulém sjezdu delegátů. Bylo až neuvěřitelné, jak dlouho jsme si dokázali povídat navzdory tomu, že jsme se dříve nikdy nepotkali. Bylo velmi příjemné si s někým moci zaníceně pohovořit o stavu českého lékárenství, s někým, kdo jej vnímá tak moc stejně a naléhavě, z koho je cítit, jak moc je lékárenství jeho srdeční záležitostí, s někým, kdo mluví stejným jazykem jako vy. Nemůžu zapomenout, jak jsme se loučili s myšlenkou, že se pokusíme na fakultách domluvit přednášky nezávislých lékárníků, kteří by studenty upozorňovali na vratké štěstí práce v řetězci a vyvažovali tím zkrácené informace, které jsou studentům podsouvány. Někoho, kdo by je upozornil na nutnost vnímání lékárenství jako

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

oboru, který je hoden svého místa v primární zdravotní péči, který ale vrávorá nad propastí a je nutné udělat vše pro jeho záchranu. Kdo by přednášel o úskalích provozování nezávislých lékáren a práce v nich, ale zároveň zdůraznil potřebu jejich zachování. Moc jsem se těšila, že se nám to třeba jednou podaří a doufala jsem, že budeme moci studentům nabídnout jiný pohled a umožníme jim si vytvořit objektivní názor. Bohužel nám do plánů vstoupil osud. Mise bude bez něj mnohem obtížnější, ale nechci to vzdát. Jeho představa krásného a plnohodnotného, znovu svobodného lékárenství, nesmí umřít s ním. Budu tedy dál opakovat mnohokrát opakované, dokud to nepadne na úrodnou půdu. Nenechám tato důležitá témata usnout. Nebude to pro mne těžké, protože slova, která používal, jsou mi blízká a věřím jim do posledního písmene. Proto na otázku, co by mi udělalo radost do dalšího lékárnického roku, znovu jen zopakuji parafrázi jeho přání, aby nezapadla a aby žila věčně. Léky pro každého, v každé lékárně, za stejné doplatky, lékárny lékárníkům. A zachování časopisu! Bez diskuze. ☺

Na otázku, co by mi udělalo radost v časopisu, odpovím nápadem, kde skloubím hned několik Jindrových přání.

Lékařnické řemeslo se již dnes předává z generace na generaci jen velmi málo, tento obraz je čím dál víc nereálný a vzácný. Měli bychom tedy začít alespoň předávat řemeslo z nezávislého lékárníka na lékárníka, aby třeba jednou tato rodinná tradice začala zase vzkvétat. A jsem zpět u výuky na fakultách. Tam je šance oslovit velké množství mladých lékárníků, potenciálních provozovatelů, kteří by mohli jednou převzít provozování lékáren, jejichž majitel končí a většinou má dnes jedinou možnost – prodat lékárnu těm, díky nimž už nemá chuť a sílu jít lékárníckou cestou dál. Proč se vlastně nedostane stavovský časopis do rukou studentů? Není to ten nejreálnější obraz současného stavu oboru? K čemu bude studentům bezvadná znalost historie, když se absolutně neorientují v současnosti? V každém předmětu sociální farmacie by mělo být každý měsíc povinné předčítání časopisu a diskuze nad aktuálními tématy. Tak z tohohle bych měla radost a snad i Jindra Šmíd spokojeně pokyvuje hlavou. Zapaluju svíčku.

J. Malý oceněn za lékárenský trenažér

Cena Arnošta z Pardubic je udělována od roku 2016 Univerzitou Karlovou za vynikající pedagogickou činnost a originální pedagogické počiny. Získaly ji takové osobnosti jako profesoři Jan Sokol, Petr Charvát, Blanka Řichová nebo docent Ivan Bičík.

Letos pak zástupce lékárníků a farmaceutů docent Josef Malý, vedoucí Katedry sociální a klinické farmacie FaF UK, za přínos ke zvyšování kvality vzdělávací činnosti a konkrétně za zásluhy o vybudování lékárenského trenažéru. Kdo o něm ještě neslyšel, určitě si podrobnosti přečte v některém čísle ČČL z kraje roku, protože jsme s docentem Malým domluveni, že se budeme moci konkrétního využití na tomto trenažéru zúčastnit. V podstatě

jde o učebnu simulující výdejní místnost běžné lékárny s tárou a úložným prostorem pro léčivé přípravky. Student stojí na místě lékárníka a k táře přichází figurant–pacient s různými zdravotními potížemi nebo recepty. Studenti se učí vedle správných návyků výdeje léčiv i vhodnou komunikaci s pacientem. Vše je zaznamenáváno kamerou a následně rozebíráno se studenty.

Prestižní Cenu Arnošta z Pardubic předala docentu Malému rektorka Univerzity Karlovy profesorka Milena Králíčková u příležitosti konání tradičního slavnostního koncertu pořádaného Univerzitou Karlovou a Hlávkovou nadací k připomenutí výročí sametové revoluce dne 17. listopadu 2022 v Karolinu. **(red)**

Shrnutí nejdůležitějších změn komorových řádů přijatých XXXI. sjezdem delegátů

Sjezd delegátů konaný 5. 11. 2022 schválil změny sedmi řádů: organizačního, jednacího, volebního, finančního, licenčního, disciplinárního a řádu pro celoživotní vzdělávání členů ČLnK. Nejvíce byl změnami dotčen disciplinární řád, který prošel komplexní revizí. Novelizovaná znění řádů jsou k dispozici na webu ČLnK na kartě *O ČLnK / Profesionální předpisy*. V tomto článku naleznete přehled vybraných důležitých nových nebo pozměněných ustanovení.

Do § 4a odst. 1 organizačního řádu byla doplněna možnost evidovat se na základě písemné žádosti v Okresním sdružení lékárníků podle své volby pro členy, kteří nevykávají praxi. Dosud se takový člen mohl evidovat pouze v OSL dle svého trvalého bydliště.

Ve volebním řádu byl doplněn § 13b, podle něhož musí být volby delegátů na sjezd delegátů provedeny nejpozději 7 dnů před zahájením sjezdu (např. bude-li sjezd zahájen v pátek 3. 11. 2023, musí být delegáti zvoleni nejpozději v pátek 27. 10. 2023). To je podstatné zejména pro představenstva OSL, která musí naplánovat volební shromáždění včas (v roce 2023 tak bude poslední den pro oznámení voleb na okresním shromáždění konaném v nejzazším termínu 27. 9. 2023, zvláštní volební shromáždění musí být v závislosti na své délce oznámena ještě dříve).

Podle nového odst. 5 v § 11 licenčního řádu bude sekretariát informovat odborné zástupce e-mailem o vydání nebo zániku osvědčení k výkonu funkce vedoucího lékárníka nebo o zamítnutí žádosti o vydání takového osvědčení v lékárně provozovatele, pro něhož odborný zástupce vykonává svou funkci.

§ 17 odst. 2 byl doplněn o možnost pro žadatele o osvědčení doložit již v období od 1. 9. do 31. 12. roku, v němž končí cyklus celoživotního vzdělávání, že v posledním ukončeném cyklu celoživotního vzdělávání dosáhl minimálního stanoveného počtu bodů, a požádat, aby se již v tomto období považovala podmínka splnění povinnosti celoživotně se vzdělávat za splněnou. Bez tohoto doplnění by museli žadatelé o osvědčení, kteří nesplnili předposlední ukončený cyklus, ale splnili poslední ukončený cyklus, vyčkávat na vydání osvědčení až do 1. 1. roku následujícího po roce, v němž skončil poslední cyklus.

V § 7 řádu pro celoživotní vzdělávání bylo zrušeno poměrné snižování bodů v tříletém cyklu v případech mateřské nebo rodičovské dovolené nebo dlouhodobé pracovní neschopnosti. Možnost představenstva komory rozhodnout ve výjimečných případech o snížení minimálního stanoveného počtu bodů zůstává zachována. Stejně jako pravidlo, že povinnost se vzdělávat mají členové, kteří v průběhu cyklu vykonávají činnost v lékárně, bez ohledu na délku doby výkonu činnosti. Pokud tedy člen nebo členka přerušil práci v lékárně na celý cyklus

vzdělávání, nemusí dosáhnout žádného počtu bodů. Pokud bude i jen na krátký čas v lékárně během cyklu pracovat, musí získat plný počet bodů. Lze proto doporučit se vzdělávat po celou dobu přerušení práce v lékárně, aby se člen nebo členka nevystavovali riziku, že kvůli nesplněné povinnosti se vzdělávat nebudou moci v budoucnu získat osvědčení pro výkon soukromé lékařské praxe, funkce odborného zástupce nebo vedoucího lékárníka.

Zrušení poměrného snižování bodů se bude vztahovat až k cyklu, který bude zahájen 1. 9. 2023. Nyní probíhající cyklus ukončený 31. 8. 2023 se vyhodnotí ještě s přihlédnutím k poměrnému snížení bodů.

Všechny ostatní změny řádů nabyly účinnosti 1. 12. 2022.

Mgr. MUDr. Jaroslav MARŠÍK,
advokát, právní poradce ČLnK

**tradiční lékárna s přípravou léčiv
a odborným poradenstvím**

výdej originálních léčiv předepsaných lékařem bez záloh

Lékárna Slovanka

**DO NAŠEHO TÝMU PŘIJEMEME NOVÉ KOLEGY:
LÉKÁRNÍK FARMACEUT**

<p>Nabízíme:</p> <ul style="list-style-type: none"> pestrou pracovní náplň odbornou nezávislost úhradu školení a členského příspěvku ČLnK nástupní mzda 50.000 Kč + pravidelné odměny 5 týdnů dovolené, víkendy volné 	<p>Požadujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> vzdělání v oboru a zájem prohlubovat své znalosti. příjemné, vstřícné a ochotné vystupování
---	---

volejte: 732 804 028 / e-mail: info@lekarnaslovanka.cz

Antonína Sovy 2119, Česká Lípa

po–pá 7:30–17.00 ☎ 487 523 791

Lékárna Slovanka

Lékárna a lékárník 21. století z konce „devadesátek“

Rok 2000 začal úplně normální posilvestrovskou sobotou, to už jste četli v listopadu. Rok 2000 byl pro římskokatolickou církev vyhlášen Svatým rokem, byl nazývaný též Velké jubileum 2000 a znamenal oslavu vstupu do 21. století. Jednou z nejslavnějších bohoslužeb Svatého roku byl „Den odpuštění“, to když v první neděli postní, 12. března 2000, papež prosil Boha za odpuštění hříchů spáchaných příslušníky církve, a zejména hříchy spáchané ve jménu církve.

V církvi vyznavačů jedniček a nul, na úplně opačném konci pantheonického spektra, se ve Svatém roce 2000 otřásaly základní sloupy víry. V lednu Bill Gates odstoupil z role šéfa Microsoftu. V únoru proběhl centralizovaný útok na největší servery a když se zhroutil i tak velký server jako Yahoo, ukázalo se, že sebelepší ochrana proti hacknutí není zárukou odolnosti proti soustředěnému přetěžování. V březnu překonaly čipy magickou hranici rychlosti jeden gigahertz (1 GHz). V dubnu došlo k prvnímu pádu akcií internetových firem, největší ztráty připsaly firmy podnikající na poli e-komerce.

Časopis českých lékárníků 11/2000

Doba profesionalizace už nastala

Viceprezident ČLK dr. L. Chudoba v ČCL č. 10/2000 říká, že nepochopil závěr nebo vyjádření k pro-měnění lékárenství ČCL č. 9/2000, a to, komu by byla určena moje závěrečná ostrá slova. Chci bych proto veřejně čtenářům svůj názor přikládl.

Jako věřící autorů neprofesionalizace se i já domnívám, že zveřejnění ČL-nek má být všem pochopen v duchu „jak to vidím já“, že má být „borcové“ a případně i momentem pro zainteresované. Samozřejmě, že tomu tak není. Někdy se pak ocívají i ti, kterým se řada nebyl adresován a přesto se jich obsah nějakým způsobem dotkl. Jde však je, jestli zveřejnění oblas je názorem osobním, zastávané funkce, orgánu či instituce, kterou se podepisuji. A tady už budu konkrétní. Ano, slova byla určena i ČLK. A klada veřejně byla otázkou: Jde spokojení s prací předsednictva ČLK jako celku či jednotlivců? Domnívám se, že ještě nenastala doba profesionalizace práce a činnosti P ČLK? Zde vypadé země Evropy, kde je profesní komora zemská či národní řízena stejně jako u nás? Proč nejsou prezident a ostatní vedoucí pracovníci na plný úvazek každý den zapojeni v řídicím procesu tak velké organizace? Já osobně se domnívám, že si to doba dávno žádá, že právě stávající přístup a organizační struktura je tím „zakopaným golem“ úspěšnosti, postavení a autority ČLK ve společnosti. A stejně jako v zahraničí, nemáme ani odpočív „ako by to dělali“.

Pokud je mi dále vytkáno, že jsem neodvolal P ČLK nějakým realizovatelným způsobem, který by byl ku prospěchu lékárenské věci, musím se pozastavit, jako nečlen ČLK se k lékárenství vyjadřuji víc než člen, a to včetně, kde

je k tomu prostě. Často křiklky, provokativně, oprávněně nebo ne, ale vždy a dočasně úmyslně pro obor. Co bylo a je správné, ukáže čas.

Nicméně tedy poslední apel je: Předsednictvo ČLK oblasť svůj negativní postoj k zákaznickým kartám! V jejich číselném provedení je bezúčinností péče o pacienty a klienty. Prosíme možnost sběru dat v lékárních a z toho vzniklých informací a souborů, že se starost současně zdravotní dokumentace pacienta. Vyznáme tím posílíte celý obor lékárenství jako celku. Otázní záleží na každém jednotlivci.

S kolegiálním pozdravem
BND. PETR PALOŮŠ

Autor kresby Břetislav Kvařík z Mladé Kralové patří k úspěšným územním společenstvím HLUČANSKÝ 2000.

K příspěvku dr. Palouše

Několika větami bych rád ukončil výjimečnou výměnu názorů s dr. Paloušem prostřednictvím ČCL a nashle je pokračování v rámci diskusního fóra internetových stránek ČLK. Jednak z důvodů možnosti bezprostřední reakce na pojednávaná témata, jednak také pro možnost zapojení se tímto počtu členů do diskuse. Velmi stručně se pokusím vyjádřit k položeným otázkám ve výše uvedeném příspěvku dr. Palouše.

1) S myšlenkou na alespoň částečnou profesionalizaci nejvyšších představitelů ČLK osobně souhlasím, ale pro její posouzení je určující znění zák. č. 220/1991 Sb., na jehož základě ČLK vznikla - členové ČLK musí pracovat v oboru a vykonávat funkce jsou čestné.

2) Nejsem si jist, zda chápeme pojem zákaznická karta shodně. Jedná-li se o kartu pacienta např. číselová, kde

rá může být základní identifikační informace o pacientovi, dříve nutné pro určení medicíny, příp. i částečnou lékařskou historii pojištěnce, v tomto případě se s kolegy dr. Paloušem, místopředsedou GML, účastním na jednáních a seminářích věnujících se tématice jejich předpokládaného využití ve zdravotnictví.

Zavedení tohoto typu identifikační karty pacienta, jako jakéhosi vstupního lísteč do systému poskytování zdravotní péče, podle našeho názoru podporuje příp. vedení a vyhodnocování lékařských záznamů pacienta lékárnou.

Máte-li ale na mysli zákaznickou kartu, která má za cíl finanční vyhodnocení jejího držitele např. formou slevy z doplatku na léky při opakované návštěvě vybrané lékárně, neočekávám snad od představitelů ČLK, že budou podporovat její zavedení. Opakovaně vyjadřujeme naše přesvědčení, že lékárně by si měly konkurovat pouze inovací poskytovaných odborných služeb veřejnosti a ne se cenově podbíjejí.

PharmDr. LUDMIL CHUDOBA, viceprezident ČLK

Tady, abych se pak už nemusel vracet, předběhnu k jednomu z vizionářských rozhodnutí pro vyšší dobro stavu. Čtyři měsíce po historicky prvním krachu internetových firem byl položen základní kámen dnešního hegomonu lékárenské e-komerce. Za vzájemné spolupráce tří subjektů – GML (Grémium majitelů lékáren), Léčiva, a. s. (později Zentiva) a PHC (Pears Health Cyber s. r. o.) vznikl projekt Lékárna na internetu.

Grémium majitelů lékáren je odpovědné za odbornost, obsah a přenášení potřeb lékárníků. Silným partnerem jsou Léčiva a. s., podporující vytváření internetového prostředí ve zdravotnictví a přinášející důležité investice. Technické know-how, informační servis a zdravotnický portál www.lekarna.cz pak přináší do projektu firma PHC. Projekt, Lékárna na internetu má podporu České lékárnické komory.

Projekt v prvé řadě sleduje vytvoření webových stránek lékáren pro zvýšení prestiže a dostupnosti lékáren, jejich prezentace zákazníkům, platformy pro on-line komunikaci s lékaři, pacienty, zdravotními a vytvoření podmínek pro elektronický obchod. To vše přitom tak, aby si lékárník udržel nezávislost na distributorovi. Nejvýznamějším cílem je pak podpora a příprava lékárníků v plnění jejich měnící se role ve zdravotnickém systému.

Mysleli to určitě dobře, a příprava na roli operátora e-shopu tím tenkrát asi myšlena nebyla. Jen to (asi) nedopadlo podle představ všech zúčastněných.

Celé období „devadesátek“ rámovaly debaty a diskuse o budoucnosti lékárenské péče a jejich perspektivách v 21. století. Už dlouho v oboru rezonovaly otázky, zejména jací budou lékárníci a lékárnice v jednadvacátém století, jak se bude lišit náplň jejich práce a jak za ni budou honorováni. Budoucnosti oboru byl věnován i program historicky druhého lékárnického sněmu v Kroměříži, měl ambici hledat odpovědi na otázky, jestli lékárníkům záleží na jejich budoucnosti a jestli se o ni umí a chtějí zasloužit podporou některého z nových programů pro rozšíření lékárenské péče.

Už v minulém čísle jsem napsal, že mi nezbyvá než nostalgicky konstatovat, že jsme se v úvahách u budoucnosti a vlastní roli k jejím změnám za dvaadvacet let příliš neposunuli ani v teorii ani v praxi. V minulém článku jsem také naznačil, že některé indicie pro tak neradostné přešlapování lze nalézt v příspěvcích na toto téma v časopise ročníku 2000.

Celou sérii článků zahájila v lednu dr. Macešková z Ústavu aplikované farmacie VFU Brno. Prostřednictvím časopisu publikovala výsledky průzkumu, který zjišťoval, jak se lékárníkům zamlouvají v zahraničí již poskytované aktivity a služby, které se pohledu českého lékárníka zdají být neobvyklé, či vymykající se dnešnímu (chápejte tehdejšímu) pojetí profese. Šlo o: *program*

na podporu odvykání kouření (2,3), instruktáž inhalačních technik pro astmatiky (3,4), návštěvy pacientů s komplikovanou farmakoterapií v domácím prostředí (2,1), vedení lékových profilů pacientů v lékárenských výpočetních systémech (3,7), servis jednorázové injekční techniky evidovaným toxikomanům (3,3), konzultační role farmaceuta v týmu zdravotnických pracovníků (bez dispenzační role) (3,9) a poradenství v širším zdravotně-výchovném pojetí realizované v diskrétní zóně lékárny (4,2).

Čísla v závorce (1 minimální, 5 maximální) uvádí míru akceptance, se kterou by lékárníci danou aktivitu v lékárně prováděli. Úmysl farmaceutů věnovat se v budoucnosti poradenské činnosti na prvním místě v rámci jmenovaných činností odráží skutečnou (nejen budoucí) potřebu vyjadřovanou pacienty v jiných průzkumech, kde téměř 80 % dotázaných odpovědělo, že by šli do lékárny pro informace. Jiné studie naopak ukazují, že v ovlivnění informovanosti nezaujímá farmaceut v současnosti (tehdy) pozici, která by mu náležela..., ...farmaceuta jako zdroj informací o léčích uvádějí pacienti na 2.–4. místě, jeho vliv je však srovnatelný s rodinou, známými nebo reklamou.

V únoru na úvodní přehled možných služeb navázal Mgr. Plaček, později aktivní budovatel řetězce A lékárna a propagátor vyplácení pětikoruny na recept, tehdy ovšem odborný asistent Ústavu aplikované farmacie VFU Brno. Jeho příspěvek se týkal principů zavádění farmaceutické péče jako perspektivy lékárenství. Jedná se o novou éru pohledu na úlohu farmaceuta v lékárenské praxi, která zdaleka nekončí výdejem léčiva na lékařský předpis nebo prodejem volně prodejného přípravku. (pozn.: Jak vidno, ani mezi akademiky tehdy nepanoval vyjařovací purismus v pojmenování výdeje léčivých přípravků dostupných bez lékařského předpisu.) Právě od této chvíle začíná nanejvýš důležitá role zodpovědného poskytování péče s cílem dosáhnout nejlepších terapeutických výsledků, zlepšit kvalitu života pacienta a snížit celkové výdaje na zdravotnictví.

V závěru článku upozorňuje na nesprávně poskytovanou dispensaci, která je, do jisté míry, způsobena přebujelou administrativní zátěží farmaceuta. Administrativně-ekonomické aspekty spjaté s pořizováním receptů pro zdravotní pojišťovny přivádí pacienty do „informační deprese“. Odkazy na informace poskytnuté lékařem, nebo v horším případě na naprosto vyčerpávající avšak ve většině případů pro laickou veřejnost velmi nesrozumitelnou přibalovou informaci, jen uzavírají circulus vitiosus neblahé non-compliance.

Z výše uvedených sedmi služeb pro zkvalitnění farmaceutické péče a zdůraznění důležitosti role farmaceuta zvolilo představenstvo třetí v pořadí nejlépe akceptovaných činností. Zavedení lékových záznamů pacienta v časopise prezentovala Mgr. Štěpková. Musíme napřít všechny svoje síly, abychom roli lékárníka, jako nezastupitelného zdravotnického pracovníka, do budoucna upevnili. Náš velký úkol bude prosadit a zavést v praxi systém pořizování pacientových lékových záznamů (patient medication record – PMR) i v České republice.

Měly by zahrnovat: základní informace o pacientovi, základní informace o lékaři, databázi předepisovaných léků

LÉKÁRNA NA INTERNETU - silnější pozice

Internetové a webové technologie stále více pronikají do našeho života. Ještě před rokem byla představa podobného vývoje hodnocena ze strany zainteresovaných skepticky a rezervovaně. Vždyť zdravotnictví a lékárenství jsou velmi specifické na to, aby jim mohl internet přinést novou hodnotu.

Dnes, kdy do styku s internetem v Čechách a na Moravě přichází sedm procent populace, navíc přes tři miliony lidí vlastní mobilní telefon, začínají si lékárníci uvědomovat důležitost tohoto fenoménu i pro každou lékárnu. Internet může být nástrojem poskytujícím lékárníkům to, co jim klasické technologie neumožňovaly.

Projekt nazvaný **Lékárna na internetu** spojuje všechny podstatné atributy úspěšného programu:

- Podpora jedinečnosti a unikátnosti lékáren.
- Spolupráce silných partnerů.
- Schopnost předvídat vývoj.
- Osvědčená platforma.

Je vystaven na základech oblíbeného zdravotnického portálu pro laickou veřejnost www.lekarna.cz. Ten se od roku 1999 stává stále častějším cílem návštěv uživatelů internetu, kteří vyhledávají informace o zdraví a zdravotnictví. Desítky lékárníků si uvědomily tuto novou příležitost a právě portál www.lekarna.cz už využívají k oslovení svých klientů či komunikaci s nimi.

V první fázi projekt nabízí všem lékárnám možnost vytvořit si vlastní virtuální lékárnu a díky podpoře jednoho z partnerů - akciové společnosti Léčiva - i bez nutnosti vlastní investice. Umístění na výše uvedeném portálu umožňuje ihned propojení na rozšiřující se komunitu laických uživatelů internetu. Dále projekt nabízí v oblasti servisní a pro podporu lékáren širokou paletu možností a programů. Bude je moci opět využít každá lékárna, která se pro tuto nadstavbu rozhodne. Internet je velmi dynamické médium, proto i projekt **Lékárna na internetu** předpokládá vlastní rozvoj a otevírání nových příležitostí výsledky pro ty lékárny, které se rozhodnou pro aktivní zapojení.

Lze říci, že **Lékárna na internetu** znamená posílení pozice lékárenství v Čechách.
PharmDr. VLADIMÍR FINSTERLE
(autor věnoval honorář na konto ČFM v Kuku)

a databázi volně nakupovaných léků... Pokud lékárníci pochopí význam PMR jako jedinečnou možnost plně využít svých znalostí a přispět k optimalizaci farmakoterapie, postoupí ve zdravotnictví o velký krok vpřed a posílí své postavení ve společnosti.

Co myslíte, pochopili, posílili? Je to poznat z míry využívání státem vybudovaného systému Lékových záznamů pacientů?

Zlepšení postavení lékárníka v očích veřejnosti byl věnován poslední z trojice příspěvků z brněnské farmaceutické fakulty. Byla jím výzva doc. Koláře a prof. Smečky, aby se čtenáři časopisu vyjádřili k dalšímu osudu naší profese. *Stará, dobrá tradiční lékárna se známými klasickými atributy, váhami a stojatkami s učenými latinskými nápisy..., mizí nebo už zmizela v propadlišti dějin. Je nahrazována lékárnou jiného druhu,*

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

rovněž elegantní, ale na první pohled je patrné, že dominantní činností zde není ona laboratorní činnost, ale prodej. Autoři se v dalším textu také věnují farmaceutické péči, respektive její suboblasti, správné dispenzační péči (SDP). Zdá se, že SDP je jednou z cest, jak zaplnit odborný prostor, který se postupně uvolňuje úbytkem receptury IPLP, a jak dosáhnout toho, aby se lékárník opět stal v očích veřejnosti nezastupitelným odborníkem. O problematice SDP bylo napsáno už velmi mnoho článků a odeznělo neméně přednášek, nelze však říci, že by se tím, až na výjimky, počínání lékárníků u nás změnilo.

Je nejvyšší čas k zásahu, lékárny v ČR začínají být stále více ovlivňovány laickými majiteli..., jejichž pohled je často zúžen na pouhou obchodní činnost a v SDP nespátřují buď vůbec nic, anebo pouze nežádoucí zdržování od pokud možno rychlého prodeje. Nejspíše by uvítali, kdyby mohli zaměřeně daleko více vzdělané, a tedy velmi laciné, pracovníky, kteří by byznys s léky zvládli bez jakýchkoliv nepochopitelných a pošetilých příkras.

I přes jistou archaičnost a romantismus volených slov je celkově vyznění doslova údernou obžalobou lékárnického stavu nad ztrátou soudnosti a krutým zrcadlem, které lékárníkům (se všemi jejich tituly a obrovským vědomostním potenciálem) nastavuje nemilosrdný pohled vnější společnosti, všechny historické atributy vážnosti a zodpovědnosti lékárnické profese se pro byznys s léky na konci dvacátého století zhutnily do zbytečné až zbytečné příkrasy s přívlastkem pošetilá. O to úspěšněji zní varování autorů. Je třeba si uvědomit, že lékárník – prodejce může být v budoucnosti nahrazen méně kvalifikovaným pracovníkem, což se nemůže stát lékárníkovi – konzultantovi, který je při poskytování SDP prvním poskytovatelem odborné informace o užití léků volně prodejných a naopak posledním při výdeji léků na lékařský předpis.

V navazujícím textu se autoři věnují i dalším fenoménům nastupující doby, lékovým kartám pacientů (stejně jako

představenstvo Komory), dále rozvoji dávkovacích systémů na podporu compliance a v neposlední řadě a trochu nadčasově také internetu a budoucnosti internetových lékáren. V závěru se pak snaží vyvolat diskusi se širokou lékárnickou veřejností a mají pro ni tři vcelku nenáročné otázky.

Je nutné něco měnit na vzhledu současné lékárny?

Je systematické zavádění SDP nezbytné pro dobrou budoucnost lékárenství?

Musí nové formy lékárenské praxe (internetová lékárna, post office pharmacy...) vzejít z popudu vrcholových lékárenských organizací podle jejich představ, nebo mají být lékárníkům vnučeny zvenčí?

Jestli se autorům podařilo získat reprezentativní vzorek odpovědí, jsem v ročníku časopisu 2000 nenašel. Do diskuse o budoucnosti lékárenství do konce roku opakovaně přispěli pouze dva autoři, Dr. Palouš (P) a tehdejší viceprezident komory Dr. Chudoba (CH). Vybrané pasáže z několika jejich článků pro ilustraci přikládám.

P: V lékárenství musí dojít k něčemu zásadnímu. Zastávám názor, že instituce musí objektivně hodnotit situaci, minulost, současnost i budoucnost... Nesouhlasím s administrativně řízenou tvorbou sítě lékáren, neboť je v rozporu s liberalizací trhu. Požadavek na ustavení komise umožňuje vznik korupčního prostředí... Také samoléčení čekají zásadní revoluční změny. Ať se to líbí nebo ne, dnes už existují možnosti využití virtuálních lékáren... Mnoho lékárníků se domnívá, že budou klasickým způsobem vydávat léky ještě v roce 2010. Nebude to pravda! Je třeba proces změn přijmout a hlavně řídit a usměrňovat. Nová role lékárníka, lékárny a postavení ve společnosti, nabídka služeb dříve nepředstavitelných mne vedou k závěru, že vhodnější by bylo zaměřit se na výkonově orientovaný systém odměňování poskytovaných odborných lékárnických služeb (validování receptu, poradenská činnost, atd.)

CH: Domnívám se, že i v současné době je lékárník vnímán jako osoba důvěryhodná, odborně erudovaná a pokles přípravy IPLP v lékárnách podle mého názoru nemá významnější vliv na hodnocení naší práce veřejností. Individuální péče o pacienta – odborné poradenství – je jistě podpořením a zviditelněním lékáren jakožto zdravotnického zařízení. Myslím si dokonce, že pokud nebudeme v dohledné době schopni určitý standard odborné lékárenské péče zabezpečit, tlaky na rozšíření výdeje či prodeje léků mimo lékárny zesílí... Myšlenka na stanovení pravidel budování nových lékáren je asi v rozporu s liberalizací trhu, ale pokud má být lékárna zdravotnickým zařízením a její příjmy tak zůstat z větší části regulované, měli bychom hledat metody optimalizace sítě lékáren.

P: Škálu dalších aktivit je třeba důsledně přijímat a zavádět do činnosti lékáren. Vedle zmiňovaného měření TK, orientačních analýz moči a krve je to hlavně těsnější spolupráce s lékařem... Na různých úrovních jsou propracovány role lékárníka ve společnosti, například v péči o HIV pozitivní prostřednictvím záznamové lékové historie pacientů (krev, krevní deriváty, výměny injekčních stříkaček a jehel v lékárnách, účast v meta-donových programech). Stejně tak v tzv. Astma projektu, redukci

10. září 2000 proběhlo jednání v Kroměříži

Sněm odmítl provozování lékáren distributory léčiv

Sněm lékárníků ČR, který se konal v Kroměříži, odmítl návrh na provozování lékáren distributory léčiv. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství.

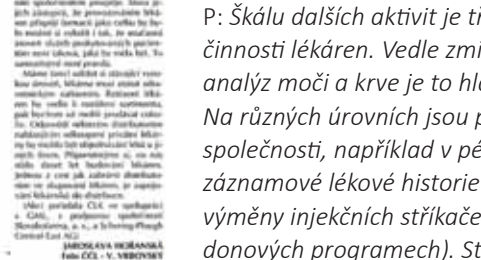
Sněm lékárníků ČR, který se konal v Kroměříži, odmítl návrh na provozování lékáren distributory léčiv. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství.

Sněm odmítl provozování lékáren distributory léčiv

Sněm lékárníků ČR, který se konal v Kroměříži, odmítl návrh na provozování lékáren distributory léčiv. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství.

Sněm lékárníků ČR, který se konal v Kroměříži, odmítl návrh na provozování lékáren distributory léčiv. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství. Sněm také schválil návrh na zřízení komise pro přípravu sdělení k veřejnosti o budoucnosti lékárenství.

a skoncování s kouřením, v péči o diabetiky, dále v domácí péči, v terapii bolesti, péči po úrazech... Z velké části záleží na každém jednotlivci, jak novou roli přijme. Autority však mohou a musejí vytvářet vhodné chápající prostředí a legislativní oporu. Ke správné dispenzační praxi jen konstatují, že ji nelze nařídít. Je možné vytvořit legislativní podmínky, ale jinak je to vsoce individuální záležitost, a to i na úrovni jednoho pracoviště. Výsledky nejsou hmatatelné, efektivita špatně měřitelná. SPD vyžaduje neustálé prohlubování znalostí a další studium, které zvyšuje náklady. Z pohledu majitele se proto jeví efektivnější neustále se rozšiřující nabídka sortimentu, který, de facto, do lékárny nepatří.

CH: Zavádění dalších odborných aktivit do činnosti lékáren je určitě nutné a v části lékáren již postupně realizované, osobně bych nedoporučoval jakoukoliv manipulaci s močí či krví pacientů. Na rozdíl od autora (Palouše pozn. redakce) jsem přesvědčen, že určitý „standard“ správné dispenzační praxe (včetně lékového profilu pacienta musí být ideově připraven užší skupinou a poté samozřejmě předán k připomínkování všem členům ČLnK. Stanovení a garance povinného minima je důležité i pro případné podpoření návrhu nové cenotvorby – hodnocení za odborný výkon lékárny.

P: Můj poslední apel na představenstvo: obraťte svůj negativní postoj k zákaznickým kartám! V jejich čipovém provedení je budoucnost péče o pacienty a klienty. Prosaďte možnost sběru dat v lékárnách a z toho vzniklých informací a souborů, že se stanou součástí zdravotní dokumentace pacienta. Výrazně tím posílíte celý obor lékárenství jako celku.

Pátá valná hromada GML konaná 7. října v Brně bilancovala svou činnost a zároveň byla i volebním shromážděním. Jednáni se uskutečnilo za přítomnosti řady hostů. Před jejich krátkými vystoupeními převzal místopředseda Spolku pro vytvoření Českého farmaceutického muzea v Kukuš doc. dr. Václav Rusek z rukou předsedy Grémia dr. Dušana Holečka příspěvek GML ve výši 10 tisíc Kč na dobudování muzea.

Z jednání valné hromady Grémia majitelů lékáren

Jaroslava Hořanská

mj. uvedla, že od roku 1996 se na Slovensku postupně zvyšuje záležitost zdravotních pojistkoven vůči lékárnám úhradováním distribučními firmami. Zdravotníci se nacházejí ve velmi těžké finanční situaci. Češkoslovenské zadávací resorty je odhadováno na 15 miliard Kč, přičemž výše dluhů za léky dosáhla téměř 4 miliard. Měsíčně narůstá zadávací pohledávka lékárnám o 130 mil. Kč. Populativy platí lékárnám doložkou za 100-150 dní, tím způsobují komplikace distribučním firmám, které se snaží řešit penzijními fondy přebírají lékárny do ekonomické správy. Situaci vyvolala novela zákona o konkurzu a vyrovnání, která nabyla účinnosti 1. 8. t. r. Podle tohoto zákona dlužník je v úpěchku,

jestliže má více věřitelů a není schopen 30 dní po lhůtě splatnosti plnit své závazky. Úpěchku podle tohoto zákona nemůže čekat, je povinen dát si o tom do konkurzu, v opačném případě poměje insolvenční právní zodpovědnost. Tento bod zákona nahradil na Slovensku platnosti 1. února 2001.

Péči o pacienty je nutné změnit

Ve zprávě o činnosti za uplynulou období dr. Holečka uvedl, že GML ve spolupráci s ČLnK v legislativní činnosti tvrdě a zároveň erudovaně připomínkuje veškeré legislativní normy, je pro sledním období šlo o změnit vyhlášek, zákonů a návrhů zákonů, neboť nelze rozdělovat legislativu na čisté lékařskou a jinou.

Velkonoční obilání se představenstvo GML zaměřilo na stabilizaci nemocniční a určité stabilizaci podnikání. Taka laborator je každoročně přehodnocována s ohledem na inflaci i na nové skutečnosti vznikající v provozu lékáren. Důl zasluhuji všechny kolegové, kteří s GML spolupracují a pravidelně poskytují ekonomické podklady pro výpočet a nový návrh ceny laborator.

Hodnota dalšího vztáží společné obchodní příležitosti není nevelká. Hoci ekonomické podmínky pro lékárny dotazní stávkou větší počet lékárníků, doba-

V části výrovnací vystoupení hostů hovořili děkan FaF VU v Brně prof. dr. Jozef Čučel, CSc., a prodekan FaF UK v Hradci Králové doc. dr. Jiří Víšek, CSc., o významné prospěšné spolupráci fakult a lékařské praxe. Předseda ČLnK dr. Jiříšek Oswald konstatoval, že došlo k posunu ve vztazích Komory a Grémia, jejich spolupráce přináší výsledky. Tím, že byly dořešeny problémy, dala GML především na ekonomické záležitosti, ČLnK se pak věnuje etice povolání, vzdělávání apod.

Předsedkyně slovenského Grémia majitelů lékáren dr. Hana Vrabcová

Za dalšího počtu hodby námělovými oznáčením: Václav Rusek z rukou předsedy Grémia dr. Dušana Holečka příspěvek GML na dobudování Českého farmaceutického muzea.

V lékárenství musí dojít k něčemu zásadnímu

ANDr. Petr Palouš

Článek pojednává o vývoji lékárenství, o potřebě změny postoje k zákaznickým kartám a o roli zdravotní dokumentace. Autor ANDr. Petr Palouš zdůrazňuje, že lékárenství musí přejít k zásadním změnám, aby bylo schopno poskytnout kvalitní zdravotní péči a zároveň být ekonomicky udržitelné. Klíčové body zahrnují potřebu lepšího sledování zdravotní historie pacientů, zjednodušení administrativy a zvýšení důvěry mezi lékaři a pacienty. Zmíná se také o roli zdravotních informací a souborů dat v zlepšení péče o pacienty.

stanou součástí zdravotní dokumentace pacienta. Výrazně tím posílíte celý obor lékárenství jako celku.

CH: Nejsem si jist, zda chápeme pojem zákaznická karta shodně. Jedná-li se o kartu pacienta, např. čipovou, která může nést základní informace o pacientovi, údaje nutné pro urgentní medicínu, případně i částečnou lékovou historii... Zavedení tohoto typu identifikační karty pacienta jako jakéhosi vstupního klíče do systému poskytované zdravotní péče podle našeho názoru podpoří případné vedení a vyhodnocování lékových záznamů pacienta lékárnou.

Máte-li ale na mysli zákaznickou kartu, která má za cíl finanční zvýhodnění jejího držitele, například formou slevy z doplatku na léky při opakované návštěvě vybrané lékárny, neočekáváte snad od představitelů ČLnK, že budou podporovat její zavedení. Opakovaně vyjadřujeme naše přesvědčení, že lékárny by si měly konkurovat pouze úrovní poskytovaných odborných služeb veřejnosti a ne se cenově podbízet.

A to je z devadesátek všechno, některé nápady a plány, například lékový záznam, realizovat stát ve vlastní centrální režii, jiné, například právě zákaznické karty, bez ohledu na vůli a přesvědčení mnoha z nás změnil trajektorii a cíl. Nejde již ani tak o poskytování drobných benefitů pro držitele zákaznických karet, za drobný benefit si provozovatelé karet kupují souhlas zpracovávat osobní i důvěrné údaje svých klientů. Data jsou v současnosti tou nejhodnotnější komoditou. Tedy za předpokladu, že jich máte dost, umíte je analyzovat a jejich výstupy využít pro další monetizaci.

Další možnosti rozvoje služeb poskytovaných v lékárnách zůstávají v rovině nápadů nebo jako nadstandardní činnost bez významného dopadu do ekonomiky lékáren. Kam jsme se za devět dekád posunuli v zavádění a rozvoji služeb a zejména kam jsme se posunuli v jejich akceptanci samotnými lékárníky, můžete posoudit sami.

Stanislav HAVLÍČEK

Lékárníci v médiích

V posledních týdnech se představitelé ČLnK i lékárníci bez funkcí častěji objevovali v médiích. Určitě jste mnohé z těchto vystoupení sami viděli nebo slyšeli, ale nabízíme vám přehled těch nejdůležitějších pořadů. A protože dnešní technologie umožňují vystoupení zpětně dohledat, zveřejňujeme i linky na uvedené pořady.

Aleš KREBS, prezident

Zprávy FTV Prima

Lékárny v ohrožení 1:40 (1. 11. 2022)

ČT24 – 10.50 Problémy s dostupností některých léků, rozhovor s Alešem Krebsem (Devadesátka), (2. 11. 2022)

Hospodářské noviny

Obří výpadek léků, obnova potrvá týdny, chybí i penicilin (4. 11. 2022)

ČT24 Otázky Václava Moravce

Jak zabránit výpadekům léků? Rozhovor s prezidentem ČLnK (6. 11. 2022)

Impuls.cz

Prezident lékárnické komory: Výpadek léčiv pacienti ani nemusí poznat (16. 11. 2022)

TV Nova (televizní noviny)

V Česku chybí základní antibiotika, lékaři přitom očekávají nástup respiračních onemocnění (11. 11. 2022)

Martin KOPECKÝ, viceprezident

Česká televize – Studio 6

(14. 11. 2022, čas 1:36:00)

Česká televize – Sama doma

– ceny léků, generika vs. originály (16. 11. 2022 tři vstupy – 9:40, 47:20, 1:23:20)

Stanislav HAVLÍČEK, člen představenstva

Radiožurnál Mikrofórum

(5. 11. 2022, čas 22.30–23.30)

Radiožurnál ke světovému dnu diabetu

(14. 11. 2022, čas 16.40)

**Dopolední host
Český rozhlas Plzeň**

(29. 11. 2022, čas 10.00–11.00)

TV NOVA Snídaně s Novou

(2. 12. 2022, čas 7.40)

**Český rozhlas PLUS
ke světovému dnu diabetu**

(14. 11. 2022, čas 16.20)

Po cestopisech Syn buvola a Hlas větru vydává Havlíček další knihu

Nová kniha Káva z Mocha přináší vzpomínky na mise v Jemenu

OSVĚDČENÍ K VÝKONU LÉKÁRENSKÉ PRAXE

zrušená a vydaná od 2. 11. do 20. 11. 2022

Zrušená osvědčení

- 824/2021 Mgr. Karla Routová, Lékárna U Stříbrné hvězdy, Komenského 535, Řevnice
- 91/2017 Mgr. Eliška Rozkydalová, Lékárna Slavkov s. r. o., Malinovského 551, Slavkov u Brna
- 133/2013 PharmDr. Lada Machová, STAVOVSKÁ s. r. o., Štefánikova 1301, Kopřivnice
- 810/2021 Mgr. Erik Juřenčák, BENU Lékárna, Bělohorská 3855, Havlíčkův Brod
- 385/2021 Mgr. Pavlína Stuchlíková, Lékárna AVE, Opavská 6201/1 a, Ostrava
- 204/2020 Mgr. Martina Petránková, Dr.Max LÉKÁRNA, Jáchymovská 1497, Ostrov
- 715/2016 Mgr. Martina Petránková, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING a. s., Nové sady 996/25, Brno
- 273/2022 PharmDr. Libor Číhal, Pilulka Lékárny a. s., Drahohejlova 1073/36, Praha
- 378/2022 PharmDr. Libor Číhal, Pilulka Lékárna, Na Valtické 723, Břeclav
- 540/2021 Mgr. Alena Škurková, GENUM s. r. o., Turgeněvova 1430/40, Ostrava
- 542/2021 Mgr. Alena Škurková, Lékárna v Mešníku, V Mešníku 5088/4, Ostrava
- 630/2022 Mgr. Jitka Mirošová, Dr.Max Lékárna, Třída T. Bati 508, Zlín
- 168/2021 PharmDr. Kateřina Koldinská, Lékárna Jarov, Koněvova 223, Praha
- 320/2022 PharmDr. Ing. et Ing. Pavel Škvor, MBA, Lékárna Apotek, Slánská 79, Brandýsek
- 32/2022 PharmDr. Pavlína Bernatík Drottnerová, Lékárna Salvátor, Mládí 1095, Orlová, Lutyně
- 45/2021 Mgr. Jana Mrksová, BENU Lékárna, Petržilkova 2835, Praha
- 302/2021 Mgr. Václav Navrátil, BENU Lékárna, Kafkova 8, Olomouc
- 300/2022 PharmDr. Petra Kubíčková, Lékárna Restrial, Praha 4, Sofijské náměstí 3404/3, Praha
- 695/2022 PharmDr. Petra Kubíčková, ResTrial s. r. o., V Sadech 1081/4 a, Praha
- 214/2022 PharmDr. Josef Komrska, Lékárna Panacea, Blatenská 322, Horažďovice
- 602/2022 Mgr. Andrea Pinkasová, Lékárna Medical, Tesaříkova 1027, Praha
- 603/2022 Mgr. Andrea Pinkasová, Medical lékárna s. r. o., Kaprova 42/14, Praha
- 59/2016 Mgr. Kamil Švimberský, Lékárna Helios, Smetanova 764, Kolín
- 60/2016 Mgr. Kamil Švimberský, Lékárna Helios spol s r. o., Nové sady 996/25, Brno

618/2022 Mgr. Jitka Vaňková, Lékárna BONATE, Údolní 1147/106, Praha 4

631/2021 Mgr. Jozef Suchý, Lékárna Staré náměstí, Staré náměstí 76, Orlová-Město

Vydaná osvědčení

- 768/2022 Mgr. Martina Macfeldová, Pilulka lékárna Hněvoťín, Na Statkách 654/9, Olomouc, Pilulka Lékárny a. s.
- 770/2022 Mgr. Petra Horčíková, Lékárna, Náměstí T. G. M. 27, Moravská Třebová, Filifarma s. r. o.
- 771/2022 PharmDr. Renata Pospíšilová, LEMON, náměstí Práce 2523, Zlín, Health and Beauty shops s. r. o.
- 773/2022 Mgr. Anna Kohutková Lékárna BENU, Vídeňská 995/63, Brno, BENU Česká republika s. r. o.
- 775/2022 PharmDr. Anna Bartošíková, Lékárna AVE, Opavská 6201/1 a, Ostrava-Poruba, AVE Pharma s. r. o.
- 776/2022 Mgr. Adriana Feldová, Lékárna v Mešníku, V Mešníku 5088/4, Ostrava-Třebovice, GENUM s. r. o.
- 777/2022 Mgr. Eva Krčmová, Dr.Max LÉKÁRNA, Májová 19, Cheb, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 778/2022 Mgr. Jana Mrksová, Lékárna Restrial Praha 4, Sofijské náměstí 3404/3, Praha 4, ResTrial s. r. o.
- 779/2022 Mgr. Pavla Svobodová, Dr.Max Lékárna, Obchodní 2155, Lysá nad Labem, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 780/2022 PharmDr. Iva Pohlová, Lékárna Na Trojce, Odborářů 346, Pardubice, MAGISTRA a. s.
- 781/2022 PharmDr. Viktor Příbyl, Lékárna U černého orla, Palackého nám. 254, Hořovice, Lékárny JK, spol. s r. o.
- 782/2022 Mgr. Lenka Rehortová, Lékárna Lanžhot, Kostická 30, Lanžhot, Doubek Igor MUDr.
- 783/2022 Mgr. Jiří Sedláček, Dr.Max LÉKÁRNA, Vrchlického 1038/11, Děčín, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 784/2022 Mgr. Jaroslav Semerád, Dr.Max LÉKÁRNA, Sukova 23, Plzeň, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 785/2022 PharmDr. Hana Sobolová, Lékárna MC Hippokrates, Lidická 935/10, Boskovice, HIPPOKRATES BOSKOVICE a. s.
- 786/2022 Mgr. Anna Škývarová, Dr.Max lékárna, Třída T. Bati 508, Zlín, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 787/2022 Mgr. Václav Štefl, Dr.Max LÉKÁRNA, Obchodní 1000, Soběslav, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 788/2022 PharmDr. Daniela Vítková, BENU Lékárna Kaufland Hloubětín, Kolbenova 1141/35, Praha 9, BENU Česká republika s. r. o.

- 789/2022 PharmDr. Kateřina Koldinská, Lékárna Olšanka, Táboritská 17/26, Praha, Ledovys s. r. o.
- 799/2022 Mgr. Pavla Svobodová, Dr.Max lékárna, Obchodní 2155, Lysá nad Labem, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING a. s.
- 800/2022 PharmDr. Petr Buršík, BENU lékárna, M. Horákové 2903/1, České Budějovice, BENU Česká republika s. r. o.
- 801/2022 Mgr. Iveta Šedřová, Lékárna Dr.Max Bělehradská, Bělehradská 479/114, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING a. s.
- 803/2022 PharmDr. Ida Kocábková, Benu lékárna Holice, Hradecká 1265, Holice, BENU Česká republika s. r. o.
- 804/2022 Mgr. Romana Crháková, Lékárna Atlas, Optátova 1 a, Brno-Jundrov, Lékárna Atlas s. r. o.
- 805/2022 PharmDr. Dana Dvořáčková, Dr.Max LÉKÁRNA, Halasovo náměstí 6 b, Brno, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 806/2022 Mgr. Lenka Galuszková, Dr.Max LÉKÁRNA, Dukelská brána 25/7, Prostějov, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 807/2022 Mgr. Zlata Heřmánková, Lékárna BONATE, Údolní 1147/106, Praha, LÉKÁRNÍCI 95 s. r. o.
- 808/2022 Mgr. Martina Chudějová, Dr.Max LÉKÁRNA, Janáčkova 4266/13, Prostějov, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 809/2022 Mgr. Irena Kolovratová, Lékárna LEMON, náměstí Jana Zajíce 6, Vítkov, Health and Beauty shops s. r. o.
- 810/2022 PharmDr. Tereza Malinová, Dr.Max LÉKÁRNA, Tyršovo nábřeží 5498, Zlín, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 811/2022 Mgr. Milada Neveselá, Pilulka Lékárna, Na Valtické 723, Břeclav, Pilulka Lékárny a. s.
- 812/2022 Mgr. Michaela Samková, Lékárna Helios, Smetanova 764, Kolín, LÉKÁRNA HELIOS, spol. s. r. o.
- 813/2022 Mgr. Kamil Švimberský, Lékárna AQUA, Legerova 21, Kolín, Trade Product s. r. o.
- 815/2022 PharmDr. Simona Vyhnalová, Lékárna METRO Petřiny, Čílova 303/10, Praha, Lékárna METRO Petřiny, s. r. o.
- 817/2022 Mgr. Magdaléna Vysoká, Lékárna Na Špitálku, Touloucovo nám. 512, Lékárna Na Špitálku s. r. o.
- 818/2022 Mgr. Radka Žitová, Lékárna Zdraví, Dobrá 230, Dobrá u Frýdku, Lékárna Zdraví s. r. o.
- 819/2022 PharmDr. Marek Farkašovský, Lékárna Dr.Max, Studentská 1709/131, Plzeň, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING a. s.

(člnek)

INTERAKTIVNÍ DISPENZAČNÍ SEMINÁŘE

ZA PODPORY SPOLEČNOSTI LEROS, s. r. o.

Přihlašování pouze na www.lekarnici.cz
– vzdělávací akce – nabídka kurzů pro lékárníky. Účastnický poplatek uhradte podle pokynů při přihlášce: bankovním převodem na účet číslo: 35–7905240297/0100 vedený u KB, variabilní symbol: členské číslo účastníka, konstantní symbol: 558, specifický symbol: kód semináře. Splatnost nejpozději do 10 dnů před konáním semináře.
Platba v hotovosti na místě není možná.
Semináře se mohou zúčastnit pouze předem přihlášení zájemci s řádně uhrazeným účastnickým poplatkem. Přihlášení účastníci bez zaplaceného poplatku budou z organizačních důvodů 10 dnů před konáním semináře odhlášeni a jejich místa budou uvolněna pro ostatní zájemce.

Pokud váháte s přihlášením na Interaktivní dispenzační seminář, podívejte se **ZDARMA** na **Záznam webináře – Jak probíhají interaktivní dispenzační semináře – praktické ukázky**, který naleznete pod číslem 22031. Přihlašování na www.lekarnici.cz – sekce Vzdělávání → záložka Webináře.

Po správném vyplnění testu můžete získat za tento záznam webináře 3 body do CV.

LEDEN

11. 1. 2023 Blansko (kód semináře: 23005)

Zámecká sýpka – salonek, Dvorská 6, od 17.30 hodin

Téma: Specifika farmakoterapie seniorského věku II. – opakování brněnského semináře z 7. 9. 2021

Anotace: Na semináři se zaměříme na specifika farmakoterapie seniorského věku – probrána budou mezinárodní doporučení k užívání léčiv ve stáří, riziková léčiva ve stáří, jejich potenciál rizik (projevy nežádoucích účinků, riziko předávkování), vhodné alternativy léčiv. Zdůrazněno bude postavení nízkodávkových režimů léčiv u seniorů. Dále se zaměříme na léčbu hypertenze u geriatrických pacientů a na vybrané skupiny psychofarmak vhodných ve stáří.

Lektoři: PharmDr. Bc. Dana Mazánková, Ph.D.,
MUDr. Jana Nováková, Ph.D.

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

12. 1. 2023 Břeclav (kód semináře: 23009)

Poliklinika, 4. patro, Bří Mrštíků 38, od 18.00 hodin

Téma: DRP při léčbě Covid 19

Anotace: Long covid, nová antivirotika, očkování

Lektoři: prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., prim. MUDr. Vladan Ryšavý

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

18. 1. 2023 Přerov (kód semináře: 23006)

Hotel FIT, Dvořákova 21b, od 17.30 hodin

Téma: Nazávažné infekce močových cest v lékařské praxi – opakování brněnského semináře z 24. 11. 2022

Anotace: Infekce močových cest představují spolu s respiračními infekcemi nejčastější zánětlivé onemocnění člověka. S ohledem na současnou situaci antibiotické rezistence jsou u nekomplikovaných recidivujících infekcí močových cest doporučovány i neantibiotické strategie léčby. Doporučením vhodných režimových opatření podpořených správně vybraným volně prodejným léčivým přípravkem, léčivou čajovou směsí nebo doplňkem stravy je možné efektivně naplnit neantibiotické strategie.

Lektoři: PharmDr. Bc. Hana Kotolová, Ph.D.,
MUDr. Jana Nováková, Ph.D.

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

19. 1. 2023 Praha (kód semináře: 23010)

Sídlo ČLnK, Rozárčina 1422/9, Praha 4, od 17.30 hodin

Téma: Farmakoterapie v psychiatrii – I – opakování pražského semináře z 10. 4. 2019

Anotace: farmakoterapie úzkostných poruch

Lektoři: PharmDr. Ivana Tašková,
MUDr. Věra Šantrůčková

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

28. 1. 2023 Olomouc (kód semináře: 23007)

LF UP Olomouc, Ústav Farmakologie – seminární místnost, Hněvotínská 3, od 9.30 hodin

Téma: Farmakoterapie a farmaceutická péče u pacientů s poruchou funkce ledvin

Anotace: V rámci semináře bude diskutována farmakoterapie u pacientů se sníženou funkcí ledvin, včetně pacientů dialyzovaných. Bude též rozebrána terapie často se vyskytujících onemocnění u pacientů se sníženou funkcí ledvin (např. farmakoterapie arteriální hypertenze, dyslipidémie, bolestí, infekcí, podávání antikoagulancií). Budou diskutovány též základní stravovací a dietní principy u těchto pacientů a zmíněna bude i farmakoterapie a základní principy farmaceutické péče u pacientů po transplantaci ledvin.

Lektoři: PharmDr. Martin Doseděl, Ph.D.,
MUDr. Jiří Orság, Ph.D.

Poplatek: 600 Kč, počet bodů: 16

ÚNOR

2. 2. 2023 Hodonín (kód semináře: 23011)

HOTEL KRYSTAL (vinný sklep), Pančava 49, od 18.00 hodin

Téma: Lékové problémy u alergických reakcí

Anotace: Alergické reakce na léčiva a jejich řešení

Lektoři: prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.,
prim. MUDr. Vladan Ryšavý

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

BŘEZEN

2. 3. 2023 Znojmo (kód semináře: 23012)

místo konání bude upřesněno, od 18.00 hodin

Téma: DRP při léčbě covid-19 – opakování břeclavského semináře z 12. 1. 2023

Lektoři: prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.,
prim. MUDr. Vladan Ryšavý

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

9. 3. 2023 Praha (kód semináře: 23013)

Sídlo ČLnK, Rozárčina 1422/9, Praha 4, od 17.30 hodin

Téma: Farmakoterapie v psychiatrii – III – opakování pražského semináře z 25. 9. 2019

Anotace: farmakoterapie u schizofrenie

Lektoři: PharmDr. Ivana Tašková,
MUDr. Věra Šantrůčková

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

9. 3. 2023 Příbram (kód semináře: 23014)

Oblastní nemocnice Příbram, Gen. R. Tesaříka 80, přednáškový sál, budova C, od 17.30 hodin

Téma: Komorbidity diabetologických pacientů – optimální volba antihypertenziv a psychofarmak

Lektoři: PharmDr. Zdeněk Novák,
Mgr. Tomáš Veverka,
Mgr. Michaela Žebrakovská,
MUDr. Pavel Kasík

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

16. 3. 2023 Beroun (kód semináře: 23015)

Rehabilitační nemocnice Beroun, Prof. Veselého 493, zasedací místnost (nad lékárnou), od 17.30 hodin

Téma: Komorbidity diabetologických pacientů – optimální volba antihypertenziv a psychofarmak – opakování příbramského semináře z 9. 3. 2022

Lektoři: PharmDr. Zdeněk Novák,
Mgr. Tomáš Veverka,
Mgr. Michaela Žebrakovská,
MUDr. Pavel Kasík

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

16. 3. 2023 Olomouc (kód semináře: 23016)

LF UP Olomouc, Ústav Farmakologie – seminární místnost, Hněvotínská 3, od 16.30 hodin

Téma: Farmakoterapie a farmaceutická péče u pacientů s poruchou funkce ledvin – opakování olomouckého semináře z 28. 1. 2023

Lektoři: PharmDr. Martin Doseděl, Ph.D.,
MUDr. Jiří Orság, Ph.D.

Poplatek: 600 Kč, počet bodů: 16

GARANTOVANÝ KURZ ČLnK

Zásady správné životosprávy se zaměřením na snižování hmotnosti

Nadváha a především obezita představují velká zdravotní rizika pro lidský organismus. Obezita je chronické onemocnění, které je považováno za globální epidemii a které je spojené s vyšší morbiditou a mortalitou v souvislosti s postižením celé řady orgánových soustav. Stejně jako jiná chronická onemocnění vyžaduje celoživotní léčebný program a také dodržování zdravého životního stylu. Důležité je pacienta podpořit a pomoci mu se zásadami správné životosprávy a pohybové aktivity tak, aby pro něj byly akceptovatelné a celoživotně byl schopen je dodržovat.

Lékárník absolvováním tohoto garantovaného kurzu získá teoretické i praktické dovednosti k realizaci konzultační činnosti týkající se zásad správné životosprávy se zaměřením na snižování hmotnosti. Kurz bude složen z teoretických přednášek a praktické části. Teoretické přednášky by měly sloužit k získání odborného základu. Bude prezentována farmakologická léčba i nefarmakologické metody, režimová opatření a také role psychologa. Účastníci budou mj. seznámeni se zásadami správné životosprávy, možnou pohybovou aktivitou a různými typy diet. Praktická část bude zaměřena na vedení konzultace v lékárně, doporučené vybavení pro konzultační činnost, konkrétní praktické postupy v lékárně, skladbu jídel a vydání doporučení pacientovi.

Odborným garantem kurzu je Fórum zdravé výživy, zastoupené jeho tajemnicí PhDr. Tamarou Starnovskou.

Datum a čas: 23. 1. 2023, 8.00–18.30 hodin

Místo konání: IKEM, kongresový sál,
Vítěnská 1958/9, Praha

Přednášející: MUDr. Kateřina Cajthamlová,
Věra Boháčová, DiS., RNDr. Pavel Suchánek,
PhDr. Tamara Starnovská,
PhDr. Iva Málková,
PhDr. Karolína Hlavatá, PhD.,
MUDr. Klaudia Hálová Karoliová,
PharmDr. Ivana Lánová,
PharmDr. Veronika Orendášová

Poplatek: 1 500 Kč

Kód semináře: 23001

Body do CV: 22

Kurz je určen pro lékárníky.

Partnery garantovaného kurzu jsou společnosti Novo Nordisk s. r. o. a Leros s. r. o.

TLOUSTNEME.CZ

ONLINE SEMINÁŘ

Bipolární afektivní porucha, opakování semináře z 13. 9. 2022

V první části semináře dojde k seznámení s bipolární afektivní poruchou. Bude se hovořit o tom jaké jsou její projevy, co prožívá pacient, jeho rodina, a jaké konsekvence sebou nemoc nese. Následně budou prezentovány farmakoterapeutické postupy při léčbě bipolární poruchy a v závěru proběhne krátká interaktivní pasáž.

Ve druhé části semináře budou z pohledu psychiatra shrnuty a objasněny základní pojmy: bipolární afektivní porucha, manická a depresivní fáze, smíšená fáze, rychlé cyklování. Budou představeny dva subtypy bipolární afektivní poruchy (BAP I a BAP II), bude popsán rozdíl mezi těmito jednotkami a zmíněna bude též příbuzná diagnóza – cyklotymie.

Dále seminář uvede způsoby léčebného ovlivnění jednotlivých fází bipolární poruchy ve fázi akutní symptomatiky i ve stádiu remise a krátce představí psychoterapeutické možnosti práce s pacientem s bipolární afektivní poruchou.

V závěru bude seminář podle časových možností doplněn o vybrané kazuistiky.

Datum a čas: 10. 1. 2023, 18.00–20.00 hodin

Místo konání: online (bez záznamu)

Přednášející: Bc. PharmDr. Ivana Minarčíková, Ph.D.,
MUDr. Tereza Škrábalová

Poplatek: 200 Kč

Kód semináře: 23003

Body do CV: 5 (získá účastník, který bude přítomen min. 75 % času přednášky)

Kurz je určen pro lékárníky a farmaceutické asistenty.

WEBINÁŘ

Zacházení s odpady v lékárně

Datum a čas: 31. 1. 2023, 20.00–21.30 hodin

Místo konání: online

Přednášející: PharmDr. Aleš Novosád

Poplatek: zdarma

Kód semináře: 23004

Body do CV: 3 (podmínkou je splnění testu)

Webinář je určen pro lékárníky.

PGEU listopad 2022

Po téměř 3 letech se 17. 11. 2022 konalo prezenční zasedání Valného shromáždění PGEU přímo v Bruselu. Účastnili se zástupci téměř všech delegací. Podobně jako na Sjezdu ČLnK byl schvalován rozpočet na příští rok a dále např. členský poplatek. Ten je vypočítáván na základě 3 kritérií – počet lékáren, počet obyvatel na jednu lékárnou a výše HDP. Pro Českou republiku je stanoven na cca 20 000 €.

Na pořadu jednání byla aktuální témata související s evropskou legislativou nebo současnou situací v Evropě (dopad inflace a zvyšujících se nákladů pociťují provozovatelé lékáren ve všech zemích EU). V úvodu jednání byl představen návrh nového loga PGEU a informace o nutné změně webových stránek PGEU, stávající řešení po technické stránce už nevyhovuje požadavkům současnosti. Je tedy možné, že z první strany webu: www.pgeu.eu zmizí fotografie s průčelím lékárny a lékárenským křížem vzhůru nohama. (Jde o nepovedenou kompilaci Google Street view, v Mostecké ulici na Malé straně v Praze lékárna není.)

V rámci českého předsednictví EU je projednávána farmaceutická legislativa, ale dokončení jednání je plánováno až na první pololetí roku 2023. Lékárenství se týká elektronický příbalový leták nebo hlášení skladových zásob lékáren SÚKLu, nepřímo na nás ale mají vliv i další témata související s předcházením a řešením výpadků léků. Zatím jsou výsledkem obecná doporučení pro zlepšení dodávek kritických léků v rámci EU – identifikovat esenciální léky, prozkoumat míru závislosti na zdrojích mimo EU, podpora cenových a nákupních pravidel atp.

Mimo téma výpadků se stále jedná o dalším využití FMD a očekává se, že Evropská komise může v roce 2023 zahájit hodnocení FMD legislativy. Velkým tématem příštího roku bude také European health data space, ambiciózní projekt,

který se týká zdravotních dat občanů EU a jejich sdílení (mezi zdravotníky, včetně lékárníků) a využití souhrnných anonymizovaných souborů dat například pro vědecké účely nebo pro účely stanovování zdravotních politik států EU. Z českých poslanců má oblast na starost europoslankyně Kateřina Konečná (KSČM).

Martin KOPECKÝ,
viceprezident ČLnK

Farmacie na Týdnu vědy v Ostravě

Spolu s doc. PharmDr. Janem Gajdziokem, Ph.D., jsme na konci listopadu měli možnost zúčastnit se tradičního Týdne vědy pořádaného na Matičním gymnáziu v Ostravě. Týden vědy je každoročně pořádaná akce, kdy mají studenti celého gymnázia možnost zúčastnit se nepřeberného počtu přednášek a exkurzí zaměřených na různá vědecká odvětví. Vyjma pár exkurzí probíhá většina programu na půdě zmíněného gymnázia.

Naší prezentaci „Cesta k lékům aneb Studium farmacie v kostce“ předcházela prezentace vedoucího nemocniční lékárny v Havířově, PharmDr. Luboše Vejmolý, který studentům popisoval specifika přípravy léčiv v nemocniční lékárně.

Na téměř hodinovou přednášku o studiu farmacie se dostavilo kolem čtyřiceti studentů třetích a čtvrtých ročníků gymnázia. Představili jsme jim základní aspekty studia farmacie, informace k přijímacímu řízení a detailní průběh studia. Následně byly také představeny jednotlivé ústavy, jejich výzkum a zaměření. Představeny byly nejen nynější prostory fakulty, ale i plány k nově stavěné budově v rámci kampusu Bohunice.

Všichni studenti vypadali zaujatě a kladli dotazy týkající se nejen průběhu studia, zkoušek a náročnosti, ale jejich zájem se zaměřoval také na možnosti uplatnění po studiu. Zajímali se také o výzkum na fakultě, získané patenty a o Brno jako studentské město. Několik z přítomných studentů studium farmacie po maturitě

plánuje a myslím si, že po naší přednášce získali mnohem lepší představu o tom, jaké možnosti toto studium přináší.

Z intenzity diskuzí probíhajících v závěru můžu říct, že obecně mají studenti docela střízlivé smýšlení o studiu na vysoké škole, počítají s množstvím informací, které je potřeba během pár let vstřebat, a jejich zájem o farmacii plyne také z jasné budoucnosti a perspektivního uplatnění v rámci tohoto odvětví. V návaznosti na naši přednášku se mi ozvalo pár studentů s dotazem na přednášení napříč republikou na dalších gymnáziích, což svědčí o zájmu směřujícím ke studiu farmacie.

Daniela HLAVATÁ, XXX. ročník Faf MU

Očkování proti chřipce v lékárně by uvítala nadpoloviční většina Čechů.

Uvítal(a) byste, kdyby bylo možné se naočkovat proti chřipce od odborně proškoleného lékárníka v lékárně (tedy kdykoliv, například během vyzvedávání léků nebo nákupu v lékárně)?

N = 1477 respondentů, zobrazena % odpovědí

O průzkumu:

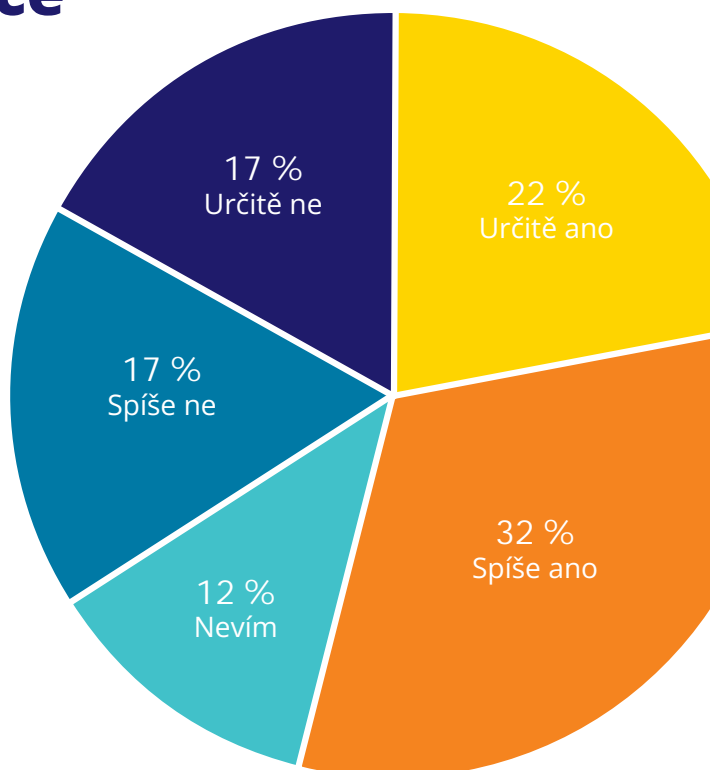
Realizátor a zadavatel: agentura Median pro Českou lékárnickou komoru (ČLnK)

Velikost vzorku: 1477 respondentů ve věku 18 až 79 let

Metoda sběru dat: Internetové dotazování (CAWI)

Termín sběru dat: 11. – 22. 8. 2022

Zdroj: Česká lékárnická komora, <https://www.lekarnici.cz/Media/Tiskove-zpravy/Ockovani-proti-chripce-v-lekarne-by-uvitala-nadpol..aspx>

Konference o roli lékáren v očkování

21. listopadu 2022 se v pražském hotelu Hermitage pod záštitou českého předsednictví v Evropské radě konala konference „Promoting the benefits of pharmacy-led vaccination services“ (Propagace výhod očkování v lékárnách). Konferenci zorganizovala společnost Alliance Healthcare společně s Asociací velkodistributorů léčiv (AVEL) a celá akce měla mezinárodní obsazení a probíhala v angličtině. Úvodní slovo přednesli náměstek ministra zdravotnictví Jakub Dvořáček a viceprezident společnosti IQVIA Richard Bergström.

V odborné části zabývající se rolí lékárníků v očkování vystoupil s prvním příspěvkem Lois Lourenço, výkonný tajemník Mezinárodní farmaceutické federace (FIP). Na příkladech mnoha zemí ukázal rychlý rozmach očkování v lékárnách, kde akcelerovalo v době covidové pandemie. V roce 2016 se očkování v lékárnách provádělo v 16 zemích, v roce 2020 ve 36, v roce 2022 už ve 48 zemích. Množství vakcín, které aplikovali lékárníci, se blíží 1 miliardě. Závěrem uvedl, že pokud lékárník může předepsat a aplikovat vakcínu, cesta pacienta k vakcíně se zjednodušuje a zkracuje, což zvyšuje komfort očkování.

Jako druhý vystoupil Daniel Horák v pozici předsedy EFPC (European Federation of Pharmacy Chains, Evropská federace lékárenských řetězců), který shrnul situaci v zemích střední a východní Evropy. Zdůraznil především situaci v Polsku nebo pilotní projekt, který se rozjíždí v Rumunsku a v závěru shrnul výhody očkování v lékárnách pro pacienty i celou společnost.

První část konference uzavřel viceprezident ČLnK Martin Kopecký, který přítomným popsal situaci v ČR a výsledky projednávání novely zákona o ochraně veřejného zdraví, která

měla umožnit očkování v lékárnách. Představil postoj lékárníků k očkování i výsledky z průzkumu veřejného mínění.

Druhá část konference byla věnována možnostem distribuce vakcín a roli lékáren v očkování. Jako první vystoupil za AVEL Michal Krejsta, který se věnoval několika příkladům z USA, které ukazují roli lékáren a lékárníků během očkovacích kampaní. Zdůraznil trojí roli lékárníků: lékárník jako rádce a motivátor pacientů, lékárník jako partner ostatních očkujících zdravotníků, lékárník jako očkující zdravotník. Následovala Sibilia Quilici, ředitelka Vaccines Europe (Asociace evropských výrobců vakcín) a závěrečné slovo dostal Guillaume Nebout z Aliance Healthcare Europe, který shrnul, na co je třeba se připravit před diskusí o očkování v lékárnách. V první řadě je nutné mít zpracovaný legislativní návrh, dále jasné zařazení lékáren a lékárníků do systému zdravotní péče, připravit školení lékárníků a návrhy na úpravu prostor a vybavení lékárny. Je dobré se poučit ze zkušeností z jiných zemí, komunikovat s laickou i odbornou veřejností a mít podporu od dalších hráčů (výrobci, distributoři, akademická sféra).

S přítomnými kolegy lékárníky jsme se shodli, že 90 % doporučení máme v ČR splněno a připraveno. Chybí „jen“ prosadit změnu v Poslanecké sněmovně.

Rád bych poděkoval organizátorům za uspořádání skvěle odborně obsazené konference a za možnost reprezentovat na ní české lékárníky. Bylo poučné poslechnout si kolegy ze zemí, v nichž už očkování v lékárnách probíhá. Mohli jsme si udělat obrázek, jakým způsobem se podařilo prosadit nové kompetence pro lékárníky v dobách, kdy byla „emancipace“ lékárníků v systémech zdravotní péče teprve v počátcích.

Martin KOPECKÝ

„Kašlu na Vánoce!“

Nenechte si od chřipky zkažit vánoční svátky!

Očkejte se a chraňte sebe i své blízké.
Doporučte očkování proti chřipce i svým zákazníkům v lékárně.

Zjistěte si více informací na:
www.ockovani-chripka.cz

ČASOPIS ČESKÝCH LÉKÁRNÍKŮ

ceník a podmínky inzerce v roce 2023

Černobílá inzerce

personální inzerce	70 Kč/1 cm ²
celá strana	38 000 Kč
1/2 strany	20 000 Kč
1/3 strany	15 000 Kč
1/4 strany	12 000 Kč
1/8 strany	7 000 Kč

Barevná inzerce

celá strana	
uvnitř časopisu	57 000 Kč
dvoustrana	90 000 Kč
2., 3. str. obálky	57 000 Kč
4. str. obálky	62 000 Kč
1/2 strany	29 000 Kč
1/3 strany	20 000 Kč
1/4 strany	17 000 Kč

Ceny jsou uvedeny bez DPH.

Slevy

- Pro celoroční objednávku barevné inzerce poskytujeme slevy individuálně.
- Při opakování inzerátu bez jakékoli změny obsahu nebo grafické podoby poskytujeme od druhého zveřejnění slevu ve výši 10 % z původní ceny.
- V případě závazné objednávky inzerce na šest měsíců v jednom roce poskytujeme slevu 15 %.
- Za platbu předem do uzávěrky příslušného čísla poskytujeme slevu ve výši 5 %.

Agenturní provize řeší redakce individuálně.

Speciální nabídka

Inzerentovi, který do stejného čísla objedná barevnou inzerci (min. 1/4 strany), poskytujeme zdarma stejný rozsah (např. na podrobnější informace o produktu prezentovaném v barevném inzerátu, klinickou studii apod.; není však možné prezentovat další přípravek).

Příplatek za umístění

Za umístění inzerátu podle požadavku klienta (sudá, lichá strana; horní, dolní polovina strany; vnitřní, vnější část strany) účtujeme příplatek ve výši 15 % z ceny inzerátu.

Další služby

Vkládání letáku do časopisu po 3 Kč/ks při hmotnosti do 5 g. Přesáhne-li hmotnost letáku 5 g (A4, 80 g papír ofsetový), max. do 45 g (3 x A4, 250 g křída nebo nabídkový katalog do 16 stran, A4, 60 g papír), účtujeme navíc 3 Kč/ks, do 40 stran 8 Kč/ks.

Technické podmínky

1. Rastrové obrázky (fotografie):

Přijímáme veškeré obvyklé formáty, zejména TIFF, EPS, JPG (nejvyšší poměr kvalita/komprese) výhradně v režimu CMYK nebo stupních šedi v případě černobílých obrázků. Pokud obrázky budou dodány v režimu RGB, nemůžeme zaručit optimální barevné podání výsledného tisku. Minimální doporučené rozlišení je 300 dpi při dané velikosti obrázku.

2. Vektorové objekty (písma, loga, kresby):

Preferujeme vektorové formáty EPS, AI, barevný režim výhradně CMYK. Pokud jsou obsaženy texty, je nutné provést převod do křivek. Černé texty, linky, rámečky a podobné objekty musí být složeny z čisté černé (C=0, M=0, Y=0, K=100), ne soutiskem.

3. Kompletní inzeráty, které mají být zakomponovány do stránek (např. 1/2 strany):

Inzeráty dodávejte ve formátu PDF v režimu CMYK a v křivkách. U objektů zasahujících k okraji stránky přidejte minimálně 3 mm na každé straně.

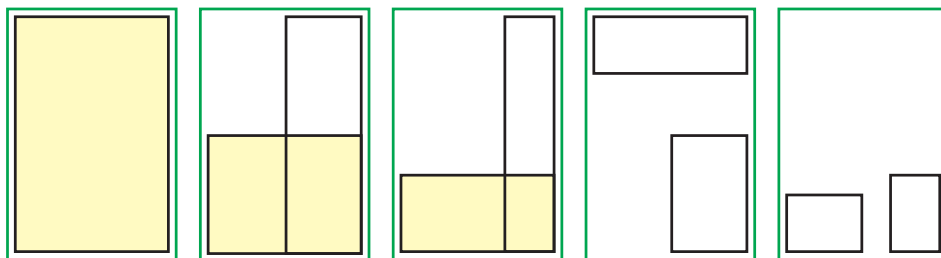
4. Hotové celostránkové inzeráty, do kterých nebudeme zasahovat:

Inzeráty je nutno dodávat v PDF, v křivkách, optimalizované pro komerční tisk, formát A4 s ořezovými značkami, spadávky (přesahy, přeplnění) u objektů zasahujících k okraji stránky přidejte minimálně 3 mm.

5. Kontakt:

Kontaktní osobou pro případ problémů s vytvářením dat je Kateřina Hoferková, e-mail: katavev@centrum.cz

INZERÁT OZNAČTE: název_ rozměr_barevnost (např.: mast_93x136_cb)

1/1	1/2	1/3	1/4	1/8
210 x 297*	93 x 276	60 x 276	93 x 136	93 x 66
190 x 276	190 x 136	190 x 89	190 x 66	60 x 108

* Rozměr platí pro tisk na plnou stranu. Při zhotovení je nutno přidat po 3 mm nahoru a dolů na spadávání; na liché straně přidat 3 mm vpravo, na sudé 3 mm vlevo.

Objednávky inzerce posílejte do redakce e-mailem na adresu:

casopis@lekarnici.cz

nebo písemně:

Časopis českých lékárníků, Rozárčina 1422/9, 140 02 Praha 4

Uzávěrky a distribuce ČČL v roce 2023

(uzávěrka inzerce / distribuce čísla)

č. 1:	3. 1. / 23. 1.	č. 5:	1. 5. / 22. 5.	č. 9:	1. 9. / 25. 9.
č. 2:	1. 2. / 23. 2.	č. 6:	1. 6. / 22. 6.	č. 10:	1. 10. / 23. 10.
č. 3:	25. 2. / 20. 3.	letní dvojčíslo		č. 11:	1. 11. / 27. 11.
č. 4:	1. 4. / 21. 4.	7–8:	14. 7. / 7. 8.	č. 12:	24. 11. / 18. 12.

Storno objednávky do posledního pracovního dne před uzávěrkou 70 % z ceny, storno po uzávěrce 100 % ceny.

Nemocniční lékárníci ve stínu vysoké pece

Přiznám, že moc nechápu aktuální vlnu přejmenování „lékárenství“ na „farmacie“. Proč bylo třeba měnit velmi tradiční název časopisu Praktické lékárenství na Farmacie pro praxi? Stejně tak se už nekonají kongresy nemocničních lékárníků, ale nemocniční farmacie (doména zatím zůstává stejná www.kongresnemlek.cz). Nechci být jízlivý, opravdu tomu nerozumím, zatím mi to ale ze všeho nejvíc připadá jako nějaká klukovina, jakýsi potutelný truc. Chápu Sympozium klinické farmacie René Macha, tam je to jasné a přímočaré. Přejmenování kongresů nemocničního lékárenství na kongresy nemocniční farmacie ale znamená, že už v nemocnicích nefunguje lékárenství? Nevím a určitě nejsem ten, kdo by to měl rozsuzovat. Z hlediska zvukomalebnosti se mi ale určitě víc líbí slovo lékárenství. Obávám se, že ne všichni tuto moji upřímnost ocení, ale nemohu si pomoci. Důležitý mi přijde především obsah a ten, nemám pocit, že by se nějak zásadně změnil.

Zažil jsem už několik kongresů nemocničního lékárenství a všechny byly stejně perfektní jako ten poslední, konaný 11.–13. listopadu, 26. kongres nemocniční farmacie v Ostravě. Nezměnila se atmosféra, náročnost ani zaměření programu v několika sálech. Pro jednoho člověka nebylo možné navštívit vše. Musel vybírat, určit si vnitřní priority, což nikdy není na škodu.

Co se změnilo na první pohled? Určitě přibývalo kávovarů ve stáncích vystavujících firem. Obchodní zástupci si na minulých kongresech evidentně všimli, že kdo nabízí dobrou kávu, má i frontu před výstavkou a zájem potenciálních zákazníků. Takže teď byla kavárna skoro u každého stánku a jistě to přispělo k dobré atmosféře. Samozřejmě že se jako vždy našla i firemní prezentace, u které bylo ještě rušněji než u stánků s pouhou kávou, protože se tam podávalo cosi ostřejšího. Ale asi by nebylo úplně rozumné, kdyby ostatní vystavovatelé chtěli na příštích kongresech trumfnout i tento trend.

Podrobný popis programu kongresu vydal pořadatelům na malou brožuru, není v možnostech článku všechno zmínit. Neznamená to ale, že co zde nejmenuji, bylo horší nebo zapomnění hodné. V rámci kongresu probíhalo i několik satelitních symposií známých firem. (Těm doporučuji prostudovat náš nový ceník inzerce pro rok 2023 a možnosti v něm skryté.) Pod pozorným dohledem doktorky Marcely Heislerové se v pátek, ještě před zahájením kongresu, uskutečnilo již VII. Setkání příznivců specializačního vzdělávání, byly představeny *Novinky z Katedry lékárenství* (právě od PharmDr. Marcely Heislerové, Ph.D.), *Novinky z Katedry farmaceutické technologie* (PharmDr. Sylva Klovrzová, Ph.D.) nebo *Edukační aktivity EAHP* (PharmDr. Petr Horák).

Večer byl kongres zahájen krásným koncertem Dua B D Strings, čili dua Alžběty Falcníkové (violoncello) a Judity Šprochové (housle). Kromě obdivuhodného podání klasických skladeb mohl člověk upřímně žasnout i nad tím, že lze v takové sestavě nástrojů zahrát i něco tak bytostně klavírního jako Bugatti step Jaroslava Ježka.

V sobotu se už od rána rozeběhl maraton přednášek a zajímavých diskuzí. Snad všichni si s velkým zájmem vyslechli současného prezidenta EAHP PharmDr. Andráse Süle, PhD, který se zamyslel nad evropskými perspektivami nemocničního lékárenství (nebo nemocniční farmacie?) a měníci se rolí a výzvami pro pracovníky v lékárnách (*European Perspectives of Hospital Pharmacy – Changing Roles and Workforce Challenges*). Mně se v roli fotografa líbila jeho gesta, kterými svou řeč doprovázel. Doktor Süle se pak ještě odpoledne zúčastnil panelové diskuze na téma Nemocniční farmacie v ČR a Evropě, kde spolu s Mgr. Michalem Hojným a PharmDr. Petrem Horákem diskutovali o stavu, změnách a očekáváních, kterými dnes žije nemocniční farmacie. Tato část jistě patřila k vrcholům 26. kongresu nemocničních lékárníků v Ostravě. Jak už jsem psal, nelze zde vše odvyprávět, je třeba přijet a účastnit se.

Už na jednom z minulých kongresů mi přišlo sympatické, že se nemocniční lékárníci ujali České komory farmaceutických asistentů a umožnili asistentkám a asistentům diskutovat v samostatném sále a v samostatném programu. I letos v sále Platinum probíhal blok farmaceutických asistentů a o jeho zhodnocení jsem požádal předsedkyni komory Bc. Alenu Šindelářovou. Její názory a postřehy najdete umístěné za tímto textem.

Bylo nepřehlédnutelné, že se velká část přednášek a odborného programu ostravského kongresu zaměřila na kardiovaskulární problematiku a související témata. A to nejen v avizovaném sobotním odpoledním *Bloku klinické farmacie se zaměřením na snížení kardiovaskulárního rizika*, kterému předsedala PharmDr. Petra Rozsivalová a docent Josef Malý.

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

Zaujaly mě například přednášky MUDr. Davida Bayera *Antipsychotika a kardiovaskulární rizika* a PharmDr. Marie Zajícové *Inhibitory protonové pumpy a kardiovaskulární nežádoucí účinky*.

S velkými očekáváním se účastníci chystali na sobotní společenský večer. Osobně jsem se neúčastnil, nicméně je možná lepší, když fotografové s rychlou spouští a nutkáním vše zaznamenávat, na podobné akce moc nechodí a neruší. Nestor české nemocniční farmacie v neděli dopoledne potvrdil, že večer se velmi vydařil a skončil až k ránu, zhruba v době, kdy do nedalekých hutí nastupovala ranní směna tavičů oceli.

Klobouk dolů před klinickými farmaceuty a současnými možnostmi. Pro nás ostatní ale klobouk nahoru a žít, každou hodinu a každou vteřinu, protože život není samozřejmý. Závěrečná část bloku se věnovala metotrexátu, což se promítlo i do následné diskuze.

26. kongres nemocniční farmacie v Ostravě byl jistě monumentálním setkáním nejlepších farmaceutických odborníků a zaslouží si jen respekt a přání, aby ve stejné kvalitě pokračoval i v dalších letech. Osobně doufám, že mě pořadatelé nepřestanou zvat, ale musel jsem se nějak k tomu úprku od lékárenství k farmacii v úvodu vyjádřit. Víím, že lékárenství je určitá podmnožina farmacie a že kliničtí farmaceuti se necítí být tak úplně lékárníky. Lékárnický stav se s tím musí naučit žít, protože to celé bezesporu nevzniklo proto, aby jedna skupina naštvala tu druhou. Možná je to jen přibližování české terminologie k té evropské a světové. Je to vývoj, který nezměníme, i kdybychom neustále spolu s Kantem křičeli: „Tím hůře pro fakta!“ Celé je to jedno z témat, kterým bychom se chtěli do hloubky věnovat v příštím ročníku časopisu.

Neděle v hlavním sále probíhala v tematickém *Bloku onkologické farmacie*. Zazněla řada zajímavých přednášek s kauzistikami, které asi málokoho nechaly lhostejným. Nelze zapomenout na příběh poměrně mladého pacienta s recidivou karcinomu hlavy pankreatu, který představil PharmDr. Jan Dvořák z Českých Budějovic. Zápas o každý měsíc života pacienta, hledání farmakologických možností, jak přidat ještě nějakou šanci v jinak beznadějně perspektivě.

Zdeněk POKORNÝ

Ptáme se předsedkyně České komory farmaceutických asistentů Aleny Šindelářové

Pravidelně se účastníte kongresů nemocničních lékárníků. Jak k tomu došlo?

Kdy přesně se staly farmaceutické asistentky a asistenti a jejich odborná sdělení nedílnou součástí kongresů nemocničních lékárníků by vám patrně řekl kolega Mgr. Jiří Kotlář nebo některý z dalších hlavních organizátorů kongresů. Několik let byl blok FA pod taktovkou Sekce farmaceutických asistentů ČSA a pro Českou komoru farmaceutických asistentů byl Kongres nemocničních lékárníků místem, kde byla v roce 2019 – několik dní po svém vzniku 11. listopadu – oficiálně představena odborné veřejnosti.

Leitmotivem této svým rozsahem mimořádné vzdělávací akce je problematika týkající se nemocniční lékárenské péče a farmaceutické asistentky i asistenti jsou součástí nemocničních lékáren. Z mého pohledu je tedy přirozené, že se vzdělávací akce takového typu zúčastníme jako posluchači i aktivní účastníci.

A protože komunikace a spolupráce odborných společností a profesních organizací je vždycky tím prvním krokem při její přípravě, stala se ČKFA tvůrcem i moderátorem bloku FA. I tak ovšem hlavní tíha organizace celého kongresu leží na bedrech našich kolegů a kolegyně farmaceutů ze Sekce nemocniční farmacie ČFS ČLS JEP.

Co to farmaceutickým asistentkám přináší a jak to třeba i zlepšuje jejich postavení ve zdravotnickém prostředí?

Co se týká účasti na Kongresu, tak farmaceutickým asistentkám a asistentům jednoznačně přináší velké množství informací užitečných pro jejich každodenní praxi v nemocniční lékárně. Nejde pouze o odborný program a představení novinek mnoha firem, které se podílejí na chodu nemocnic a jejich lékáren. Je to ale také osobní neformální setkání odborníků z různých pracovišť, které má svou důležitost a váhu. Konkrétně pro FA není mnoho jiných příležitostí se potkat v tak širokém plénu a z tak vzájemně vzdálených koutů republiky. Na blok FA proto rádi zařazujeme konkrétní ukázky činností z různých lékáren, někdy i formou

připraveného přímého dialogu o konkrétním pracovním výkonu z více pracovišť republiky. Je ovšem pravda, že sehnat přednášející mezi FA není tak úplně snadné. Proto se často tváře u mikrofonu opakují a vzniká tím nepříjemný pocit stereotypu. Určitě by nám pomohla podpora aktivní účasti ze strany našich kolegů a vedoucích.

Co se týká postavení FA ve zdravotnickém prostředí, nedá se obecně bohužel říci, že by bylo nějak reprezentativní nebo alespoň uspokojivé. Pokud ale máte na mysli kontext s Kongresem nemocniční farmacie, pak přímo v nemocniční lékárně, resp. nemocnici lze, pochopitelně za podpory vedení, prezentovat svou profesi dost výrazně. A to jak mezi kolegy ze zdravotnických oborů, tak částečně i směrem k veřejnosti. Jedním z cílů ČKFA je toto plošně změnit k lepšímu. Není to jednoduché – veřejnost vnímá lékárnu jako celek a rozdílnost profese F a FA většinou neřeší. Pro laika nejsme tak „čitelní“ jako například lékař a zdravotní sestra. Ale i na tom se dá pracovat. Rozeznání – identifikace profese FA může vést ke zvýšení zájmu o studium tohoto oboru a to by bylo rozhodně dobře!

Jaký vidíte hlavní problém dneška pro farmaceutické asistenty a asistentky, co by se mělo zlepšit ze všeho nejdřív?

Jak už jsem krátce zmínila výše – z pohledu ČKFA je to především nízký počet absolventů oboru FA, kteří míří do praxe. Dále pak udržení stávajících FA v lékárenské praxi. Naše kolegyně a kolegy FA trápí pochopitelně velká pracovní zátěž, která je v případě naší profese nejen psychická (odborná i sociálně komunikační), ale také fyzická. Když k tomu připočítáme malou pozornost ze strany veřejnosti (neznalost oboru), často nízké platové ohodnocení ve srovnání s dalšími profesemi zdravotnickými i jinými, nesnadnou realizaci celoživotního vzdělávání a třeba i nevíšimavost vedoucích, je vyhoření na světě. Reagujeme v současné době na tyto podněty z terénu jen individuálně, ale časem bychom si přáli mít prostor a možnost je řešit napříč všemi segmenty lékárenské péče. Vzhledem k statusu ČKFA to nebude snadné, ale naše profese si to jistě zaslouží.

Lékárníci – přátelé se setkali v Praze

Tradiční předvánoční setkání přátel proběhlo 26. listopadu 2022. Přišlo a přijelo deset zájemců z blízka i daleka, abychom se pozdravili a pobavili v pohodě a dobré náladě.

V jedenáct hodin jsme vstoupili do Bílkovy vily, kde nás průvodkyně zasvěceně informovala o díle, práci, rodině i soukromém životě sochaře a grafika Františka Bílka i jeho blízkém příteli Otokaru Březinovi. Pro zájemce doporučuji jenom komentovanou prohlídku. Poté jsme se odebrali do kavárny Písecká brána. Zde jsme se nejenom občerstvili, ale hlavně popovídali o událostech, které se staly od posledního setkání v Hradci Králové nebo se očekávají s blížícími se Vánoce a koncem roku. Velice příznivé zjištění bylo, že všichni byli v dobré kondici těla i ducha a pozitivního smýšlení.

Z drobných dárečků k potěšení vyjímám ten od Jany Maškové, který nás de facto charakterizuje a moc za něj děkuji: „Přátelé jsou jako hvězdy. I když je nevidíš, víš, že tam někde jsou.“ Milé posezení muselo pro některé po dvou hodinách končit kvůli cestování domů.

Zbýlých pět nás přešlo na Pražský Hrad, kde na dvou nádvořích už probíhají vánoční trhy i s rozsvíceným stromem. Byl to příjemný zážitek i přes silnou návštěvnost většinou zahraničních turistů. Sejitím po Starých zámeckých schodech na Klárov naše letošní setkání skončilo. Podle odezvy se všichni vrátili domů bez problémů s pozitivním hodnocením. Většina se už těší na jaro, kdy plánujeme v červnu společný zahraniční zájezd do Katalánska a Andorry v počtu už sedmnácti přihlášených!

Nakonec se ještě vracím k nedávnému sdělení o známkách s lékárnickou tematikou. Velkým překvapením pro mě bylo, že kolegyně Marie Klementová mi poslala známky, které jsem dříve zmiňoval a které nevlastním. Moc za ně děkuji, patří do dokumentace našich aktivit, byť už časově vzdálených. Vřelě díky a jistě poznáváte zobrazení docenta Václava Ruska, v té době vedoucího Českého farmaceutického muzea v Kuku.

RNDr. Petr R. PALOUŠ

Vzpomínáme

Dne 13. 9. 2022 nás opustil bývalý kolega pan **PhMr. Bořivoj KUČERA** z Lysé nad Labem v pozhnaném věku 94 let.

Jako mladý lékárník prošel mnoha lékárnami. Nabyté zkušenosti pak zúročil při modernizaci staré lékárny

na svém posledním působišti v Čelákovících a následně při budování nové lékárny v rámci zdravotního střediska.

Až do vysokého věku se živě zajímal o dění v lékárenství i v politice.

Čest jeho památce.

Vzpomínají bývalé kolegyně

**Lékárna U Českého lva
Roudnice nad Labem**

hledá

KOLEGYNI / KOLEGU

**na částečný úvazek, plný,
popř. dlouhodobou výpomoc.**

Místo je vhodné i pro absolventy,
maminky na mateřské,
důchodce.

Více informací:

Mgr. Langerová

tel.: 606 767 356

info@lekarnauceskéhoiva.cz

Účinnost drmku pro zmírnění příznaků premenstruačního syndromu

Premenstruační syndrom (PMS) je stav charakterizovaný kombinací psychických a fyzických příznaků, které začínají během luteální fáze menstruačního cyklu, ustávají na konci menstruace, s obdobím bez příznaků až do ovulace. Příznaky mohou významně ovlivnit kvalitu života ženy.

V současné době existují dvě teorie postulované pro etiologii PMS. Obě zahrnují ovariální hormonální cyklus. Podle jedné teorie jsou některé ženy zvláště citlivé na progesteron a progesterogeny, protože sérový estrogen a progesteron jsou stejné u žen s PMS i bez něj. Druhá teorie říká, že estrogen a progesteron snižují hladiny serotoninu, chemického neurotransmiteru, o kterém je známo, že reguluje náladu. Tato teorie vychází z pozorování, že selektivní inhibitory zpětného vychytávání serotoninu snižují příznaky PMS zvýšením hladiny serotoninu. Nízké hladiny serotoninu jsou také spojeny s depresí a úzkostí.

Mezi tradiční rostlinné léčivé přípravky používané ke zmírnění příznaků PMS patří drmek obecný (*Vitex agnus-castus*) z čeledi hluchavkovité (*Lamiaceae*), o němž se zmiňuje už slavný farmakolog starověku Dioskuridés. Latinský název *agnus-castus* (cudný beran) a lidový název mnišský pepř vznikl proto, že se dříve používal ke snížení libida. Oblíbený prý býval především mezi středověkými mnichy. Plody drmku obsahují 0,15–1,5 % silice, hlavními složkami jsou sabinen, cineol, pinen, limonen, farnesen a bornylacetát. Dalšími obsahovými látkami jsou iridoidní glykosidy (1 %), které jsou zastoupeny především aukubinem a agnusidem. Dále plody obsahují diterpeny (vitexilakton, rotundifuran, vitexlaktam A), flavonoidy (kasticin, kaempferol, orientin, isoorientin, isovitexin, luteolin, isorhamnetin), třísloviny a mastné kyseliny.

In vitro a in vivo preklinické studie naznačují, že plod drmku působí na hypotalamus a hypofýzu, interaguje s dopaminergními receptory v přední hypofýze a vede ke snížení sekrece prolaktinu. Studie týkající se vazby na estrogenový receptor mají protichůdné výsledky. Některé reference odkazují na aktivitu podobnou β -endorfinu cestou vazby na μ -opiátový receptor.

Autoři systematického přehledu z roku 2017 se soustředili na randomizované, kontrolované klinické studie zkoumající účinek drmku na PMS a premenstruační dysforickou poruchu (PMDD) a došli k závěrům, že ve všech placebem kontrolovaných studiích byl ve zmírnění symptomů PMS extrakt drmku účinnější než placebo a než pyridoxin, zatímco pro zmírnění psychologických symptomů PMS byl fluoxetin účinnější než drmek. Nalezená optimální dávka extraktu byla 20 mg. Použití extraktu drmku pouze 6 dnů před menstruací bylo účinné a lepší než placebo. Extrakt drmku byl obecně velmi dobře tolerován, přičemž většina nežádoucích účinků byla mírná a přechodná. Autoři přehledu ovšem poukazují na limity studie, kterými jsou rozdíly mezi studii

týkající se např. diagnostických kritérií a odlišnou přípravou podávaných přípravků s drmkem.

V roce 2017 byla provedena meta-analýza klinických studií, do které byly zahrnuty randomizované, kontrolované studie s drmkem podávaným ženám s PMS a/nebo premenstruační dysforickou poruchou s minimální dobou trvání 2 menstruační cykly. Bylo nalezeno 17 studií a 14 z nich bylo zahrnuto do kvantitativní analýzy. 13 z nich sice uvádělo pozitivní účinky drmku na PMS, ale většina studií byla bohužel spojena s vysokým rizikem zkreslení. Byla nalezena extrémně vysoká heterogenita, která zabránila autorům dojít k definitivnímu závěru. Souhrnné léčebné účinky by podle nich měly být považovány pouze za explorativní a v nejlepším případě nadhodnocující skutečný léčebný účinek drmku na symptomy PMS.

Meta-analýza dvojitě zaslepených, randomizovaných, kontrolovaných studií z roku 2019, která byla provedena s přihlédnutím k doporučením CONSORT (Consolidated Standards of Reporting Trials) ukázala, že z 21 nalezených klinických studií, splnily kritéria zařazení pouze tři studie, zahrnující celkem 520 žen. Tyto studie porovnávaly účinnost speciálních extraktů (Ze 440 a BNO 1095) proti placebo při léčbě PMS. Preparáty drmku byly potvrzeny jako účinné při snižování symptomů PMS – ženy užívající extrakt drmku měly 2,57krát vyšší pravděpodobnost, že zaznamenají remisi symptomů ve srovnání s těmi, které užívaly placebo. Většinu studií uvedených v literatuře nelze podle autorů této review studie použít jako důkaz účinnosti kvůli neúplným zprávám, zejména pokud jde o popis použité medicíny.

Údaje z klinických studií s definovanými rostlinnými přípravky z plodů drmku prokazují přiměřený bezpečnostní profil. I když podle závěrů Výboru pro rostlinné léčivé přípravky Evropské lékové agentury by se bez rady lékaře neměly plody drmku užívat déle než 3 měsíce. Obavu žen z negativního ovlivnění jejich sexuality, které by mohl naznačovat lidový i latinský název, vyvrátila dvojitě zaslepená, randomizovaná, kontrolovaná klinická studie se 102 ženami v reprodukčním věku bez PMS. Ženy v intervenční skupině užívaly 16 týdnů tablety s 3,2–4,8 mg sušeného extraktu drmku denně. Účastnice byly požádány, aby na začátku studie a po 4, 8, 12 a 16 týdnech vyplnily dotazník týkající se jejich sexuality (touha, vzrušení, lubrikace, orgasmus, spokojenost, bolest). Drmek byl účinnější při odstraňování sexuálních dysfunkcí než placebo, přestože také ve skupině s placebem došlo ke statisticky významnému zlepšení.

Mgr. Věra KLIMEŠOVÁ

Laboratoře aplikovaného výzkumu a vývoje společnosti Fytopharma

Zdroj: www.fytoinstitute.eu

Los Krupos
dárkování

obdarujte zdravým
a originálním dárkem
www.loskrupos.cz

zvýhodněný dárkový
balíček PRESENT

Lékárnické
POHÁDKY
Zádejte zdarma na
www.lekarnickepohadky.cz

NOVÉ NEBO MÉNĚ ZNÁMÉ LÉČIVÉ ROSTLINY

Cissus quadrangularis L. – žumen čtyřhranný (Vitaceae – révovité)

Vytrvalá, stálezelená, až 5 metrů dlouhá sukulentní liána, původní v tropech Asie a Afriky. Má čtyřhranný stonek s výraznými internodií. Rostlina vyžaduje dobře osluněné a sušší polohy.

Synonyma: *Cissus bifida*, *Cissus cactiformis*, *Cissus edulis*, *Vitis succulenta*.

Obecný název: *Asthisanhari* (sanskrit), *Devil's Backbone* (angl.), *Hadjod* (hindi).

Sbíraná část: herba, radix.

Droga: *Cissi quadrangularis herba*.

Obsahové látky: v nadzemní části flavonoidní aglykony a jejich glykosidy: kvercetin a kvercetin 3-O-rhamnosid, kempferol a kempferol 3-O-rhamnosid, apigenin a vitexin, luteolin (aglykon), izoflavonoidní aglykony genistein a daidzein, stilbenové deriváty trans-resveratrol, piceatannol a pallidol, triterpeny taraxerol, taraxerylacetát a α -, β - a δ -amyrin, sterol β -sitosterol, steroidní sapogeniny diosgenin a kryptogenin, dále kyselina askorbová, β -karoten a třísloviny obou typů. Z minerálů Ca a K. Pouze skupinově prokázány alkaloidy. Tradovaný obsah 3-ke-tosteroidů nebyl novými studiemi potvrzen.

Účinky a použití: v tradiční ajurvédské medicíně se aplikuje při zlomeninách kostí, poraněních šlach, vazů, kůže i popáleninách, menstruačních potížích, poruchách GIT, včetně gastritid, žaludečních vředů, hemoroidů a střevních infekcích různého původu, dále jako antibakteriální, antivirový a antifungální prostředek. Užíván při redukci hmotnosti, očních poruchách, astmatu, revmatizmu, jako analgetikum a laktagogum pro dobytek.

Odborné studie. Při klinických studiích bylo prokázáno, že extrakty urychlují **hojení zlomenin kostí**, poranění šlach, svalů, léčí **osteoporózu** a zvyšují pevnost kostí v tahu. Je známo, že endogenní glukokortikoidy vyvolávají fyziologicky proteolýzu ve svalech a kostech a umožňují odstranění poškozených proteinů. Žumen působí antiglukokortikoidně, proto jsou jeho hojivé účinky zvláště zřetelné při poškození tkání po předchozí léčbě kortizolem. Významné je i analgetické působení a potenciace hojení ran. Zájem o rostlinu vzrostl i v souvislosti s možnostmi léčby choroby **covid-19**. Testy ukázaly, že izolovaný taraxerol vykazuje zvýšenou schopnost vazby na spike glykoprotein viru

SARS-CoV-2, taraxerolacetát na nestrukturální protein NSP10 a β -amyrin na NSP15. Dochází k omezení vstupu viru do organismu. Byla potvrzena zvýšená **cytotoxicita a antioxidační aktivity** extraktů v případě buněčných linií **zhoubného bujení:**

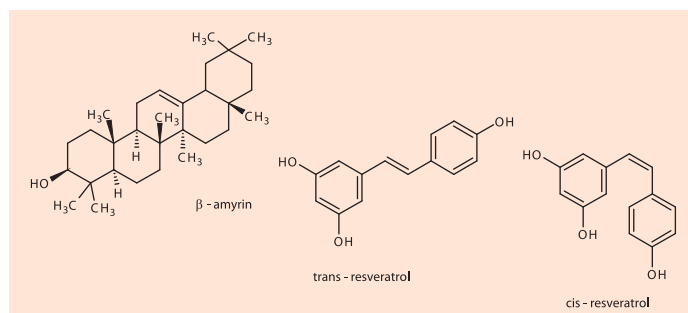
UMR-106 (potkaní osteosarkom), MG-63 (lidský osteosarkom), He-La (karcinom děložního čípku), HL-60 (lidská akutní promyelotická leukemie) a MCF 7 (lidská rakovina prsu). Významný podíl na účinku mají především flavonoidy, stilbeny, triterpeny, karotenoidy a třísloviny. Dochází k vyčtyávání volných radikálů, k aktivaci antioxidačních enzymů glutathion peroxidázy, superoxid dismutázy a podpoře apoptózy. Izolovaný piceatannol blokuje aktivitu viru Epstein-Barrové (EB virus), který bývá dáván do spojitosti se vznikem mononukleózy, lymfomů a akutní leukemie. Pallidol vykazuje antioxidační a antifungální účinky. Alkoholový extrakt z nadzemní části vykazoval **antibakteriální aktivitu** proti druhu *Klebsiella pneumoniae* a *Escherichia coli* i antiprotozoální aktivitu proti *Entamoeba histolytica*. Extrakty se aplikují i při léčbě **metabolického syndromu**, kdy inhibují akumulaci lipidů, snižují hladinu glykemie nalačno, hladinu triacylglycerolů, celkového i LDL-cholesterolu. Hypotenzivní, sedativní, hepatoprotektivní, diuretické, kardiotonické a androgenní účinky extraktů jsou využívány při terapii kardiovaskulárního systému. Při testech na potkanech vykazovaly triterpeny a β -sitosterol **antiulcerózní účinky**, protože inhibicí peroxidace lipidů chránily žaludeční sliznici před poškozením. Při experimentální lézi žaludeční sliznice potkanů Aspirinem se gastroprotektivní účinky extraktů projeví snížením hladin některých interleukinů, tumor nekrotizujícího faktoru alfa (TNF- α) a syntézy oxidu dusnatého-2 (NOS-2). Protizánětlivé, protiedémové a venotonické účinky extraktů jsou v případě **hemoroidů** spojovány s flavonoidy a steroidem β -sitosterolem. Jedná se obecně o inhibici cyklooxygenáz COX-1 a COX-2, klíčových enzymů při syntéze prostaglandinů.

Dávkování: denní dávka: 2x 500 mg.

Nežádoucí účinky a kontraindikace: pro nedostatek informací neužívat během těhotenství a laktace, nepodávat malým dětem. Čerstvá šťáva z nati dráždí kůži díky obsahu oxalátu vápenatého, taraxerolu a kyseliny iso-pentakosanové.

Interakce: perorální antidiabetika.

Hlavní zdroje: AISLP; botanika.wendys.cz, Chemical Book, Do-stál, J.: Nová květena ČSSR, Academia, Praha 1989; Drugs.com; European Medicines Agency; Google Scholar; Hagers Handbuch der Drogen und Arzneistoffe; Jellin, J. M. et al.: Natural medicines comprehensive database, vyd. 4, Stockton 2002; Liber Herbarum Minor; Medline; Plants for a future; PubChem Compound; The Plant List Missouri Botanical Garden; Toxnet.

PharmDr. Miloš POTUŽÁK

Obrázek: Dinesh Valke (Wikipedia), vzorce: autor

CO URČITĚ STOJÍ ZA PŘEČTENÍ...

Piňhová, P.: Postavení pioglitazonu v moderní léčbě diabetes mellitus 2. typu*Medicina pro praxi č. 4/2022*

Pacienti s DM2 jsou vysoce riziková stran výskytu mikro- i makro-vaskulárních komplikací a mají zvýšenou kardiovaskulární mortalitu oproti zdravým.

Pioglitazon (Pi) je jedním z léčiv, které dokáže výskyt vaskulárních komplikací ovlivnit. **Pi** je inzulínovým senzitivizérem ze skupiny thiazolidindionů. Zvyšuje tedy citlivost tkání k účinku zbytkového inzulínu a snižuje tak glykémii. Je selektivním inhibátorem jaderných receptorů PPAR γ , které se zapojují do metabolismu tuků a sacharidů a jsou exprimovány v různých částech organismu (hematopoetické buňky, játra, ledviny, tenké střevo).

Pi tvoří s receptorem makromolekulární komplex. Thiazolidindiony mají i účinek proti zánětu, ateroskleróze a na kontrolu buněčného cyklu, apoptózu a karcinogenezi. Mírně snižují i krevní tlak a zlepšují funkci endotelu. Efekt **Pi** na snížení glykémie je pozvolný, dostaví se za 6–8 týdnů. **Pi** se užívá 1x denně nezávisle na jídle v dávce 15–45 mg per os. Rychle se vstřebává z GIT a z 99 % se váže na plazmatické bílkoviny, maximální plazmatické koncentrace dosahuje za 2 hodiny. Metabolizován je v játrech přes cytochrom P450 typ 2C8, tři ze šesti metabolitů jsou biologicky aktivní.

Pi je lékem druhé až třetí volby u DM2. V monoterapii jej lze podat při intoleranci či kontraindikaci metforminu. Z nežádoucích účinků se objevuje retence tekutin s rizikem srdečního selhání, v kombinaci s glifloziny se tato komplikace vyskytuje méně. Někdy dochází k mírnému nárůstu tělesné hmotnosti, snížení kostní novotvorby, zhoršení jaterních funkcí. **Pi** je kontraindikován u srdečního selhání, poruch funkce jater, diabetické ketoacidózy, karcinomu močového měchýře, v těhotenství a při kojení.

Mayerová, M., Ustohal, L.: Některé méně časté nežádoucí účinky antipsychotik*Psychiatrie pro praxi č. 3/2022*

Běžnými NÚL u antipsychotik jsou účinky extrapyramidové, metabolické, únava, či zácpa. Úkolem tohoto článku je upozornit na některé méně běžné NÚL.

Prvním z nich je **hluboká žilní trombóza (HŽT)**, která se dle studií vyskytuje u pacientů užívajících antipsychotika mnohem častěji, zvyšuje se i výskyt plicní embolie. Hlavně to platí pro antipsychotika II. generace a nízkopotenční z I. generace. Platí to hlavně pro pacienty nižších věkových kategorií (do 60 let).

U starších to nebylo prokázáno. Častým rizikovým faktorem vzniku HŽT u psychiatrických pacientů je kouření a obezita. U pacientů s vysokým rizikem by měl být podáván pravidelně nízkomolekulární heparin. U tří pacientů autorů článku došlo k tromboembolii po nasazení risperidonu.

Dalšími méně častými NÚL jsou **anticholinergní deliria** hypo či hyperaktivní.

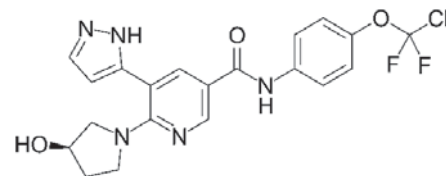
Jejich výskyt je závislý na dávce a plazmatické koncentraci např. klozapinu.

Je třeba myslet na to, že při infekci je hladina zvýšená. Nikdy by se klozapin neměl kombinovat s léčivými s anticholinergním potenciálem. Při výskytu deliria je nutné tato léčiva postupně vysadit.

Z ostatních NÚL se mohou vyskytnout: **tardivní dystonie** (olanzapin), **pankreatitida** (olanzapin), **zvýšené amylázy a lipázy** (olanzapin), **koktání** (klozapin), **parotitida** (klozapin), **generalizovaný edém** (risperidon), **hypotermie** (aripiprazol).

MOLEKULA
MĚSÍCE

Asciminib

IUPAC: *N*-4-[chloro(difluoro)methoxy]phenyl]-6-[[*(3R)*-3-hydroxypyrrolidin-1-yl]-5-(1*H*-pyrazol-5-yl)pyridine-3-carboxamide;hydrochloride

Sumární vzorec: C₂₀H₁₈ClF₂N₅O₃

Molekulová hmotnost: 449,84 g/mol

Asciminib (dále **Asc**) je novým léčivem k terapii chronické myeloidní leukémie s pozitivním Philadelphia chromozomem (Ph+ CML), je inhibátorem proteinkináz. Nejčastějšími nežádoucími účinky (> 2 z 10) jsou muskuloskeletální bolesti, infekce horních cest dýchacích, závratě, nauzea, raš a průjem. FDA schválila **Asc** jako orphan drug zrychleným procesem v říjnu 2021. V EU byl schválen v srpnu 2022. Biotransformuje se pomocí cytochromu P450 CYP3A4. Je jeho inhibátorem, stejně jako inhibátorem CYP2C9 a P-glykoproteinu. Výrobce přípravku **Scemblix®** je firma Novartis. **Asc** je indikován u pacientů, u nichž byla předchozí léčba chronické myeloidní leukémie dvěma či více inhibátory tyrozinokinázy neúspěšná. Podává se perorálně 2x denně 40 mg nebo 1x denně 80 mg dvě hodiny před jídlem či hodinu po jídle. V jedné hlavní klinické studii ASCEMBL bylo léčeno 233 dospělých pacientů v porovnání s bosutinibem. **Asc** byl shledán jako účinnější.

Zdroje: internet

- <https://en.wikipedia.org/wiki/Asciminib>
- https://www.ema.europa.eu/en/documents/overview/scemblix-epar-medicine-overview_cs.pdf
- https://www.novartis.com/us-en/sites/novartis_us/files/scemblix.pdf
- <https://www.fda.gov/drugs/resources-information-approved-drugs/fda-approves-asciminib-philadelphia-chromosome-positive-chronic-myeloid-leukemia>

V porovnání s ostatními měsíci v roce je v měsíci lednu poměrně málo nadnárodních aktivit souvisejících se zdravím. V naší rubrice jsme se věnovali zatím čtyřem dnům s charakteristikou významného dne ve zdravotnictví, resp. mezinárodního nebo světového dne, zaměřeným na problematiku zdraví. Byly jimi Světový den Braillova písma, Světový den lepry / Světový den pomoci malomocným, Světový týden povědomí o kyselině listové a Světový den wellness myslí a těla.

Mezinárodní den informovanosti / povědomí o Pagetově chorobě (International Paget's Awareness Day)

Představovaný den patří mezi všemi významnými globálními dny vzpomínanými v oblasti zdraví k nejmladším. První Mezinárodní den povědomí o Pagetově chorobě se konal 11. ledna 2019, což bylo zároveň 205. výročí narození sira Jamese Pageta. Zde je vhodné zmínit, že informace vážící se k tomuto dni v ČR jsou skupé.

Mezinárodní den zatím nemá oficiální logo, ani obvykle formulované téma pro jednotlivý rok. To nahrazuje spíše vyjádření jeho zaměření. Oficiální podpůrnou barvou iniciativ zaměřených na zvyšování povědomí o Pagetově chorobě je královská modř.

Rok Zaměření / téma

2020	Starověká Pagetova choroba Jak mohly starověké kostry změnit dějiny nemocí?
2021	Léčba Léčba choroby, její historie a výzkum, který mění způsoby léčby Pagetovy choroby v budoucnosti.
2022	Zviditelnit Pagetovu chorobu kostí.
2023	Jak poučit ostatní o důsledcích tohoto onemocnění kostí.

Některá fakta o kostech

- v lidském těle je 206 kostí, které pomáhají udržet jeho strukturu,

- většinu práce odvádějí nohy, nejdelší a nejsilnější kostí lidského těla je femur (stehenní kost),
- kosti se mění – na konci puberty se kosti přestávají prodlužovat, jejich hustota a pevnost se s věkem průběžně mění,
- význam mléka pro vývoj kostí je pravděpodobně mýtus, studie vlivu kravského mléka na zdraví kostí (Harvardská univerzita) nezjistila žádnou souvislost,
- všechny kosti se dotýkají – kromě jedné. Jazyka, kost ve tvaru písmene V, která se nachází mezi bradou a hrtanem, je jedinou kostí, která se „vznáší“ zcela samostatně, aniž by byla připojena k jiné kosti (pomocí vazů je zavěšená z obou stran na výběžek spánkové kosti).

James Paget (1814–1899) byl anglický chirurg a patolog, který je spolu s Rudolfem Virchowem považován zakladatele vědecké lékařské patologie. Pro zajímavost uvedme, že se Paget v 16 letech vyučil u místního (Great Yarmouth, Norfolk) chirurga a lékárníka Charlese Costertona a o čtyři roky později, od roku 1834 studoval medicínu v londýnské nemocnici sv. Bartoloměje.

Kosti se, podobně jako například krev a kůže, v průběhu lidského života neustále obnovují a regenerují. Pagetova choroba proces obnovy a regenerace negativně ovlivňuje a kosti se mohou po delší dobu deformovat nebo lámat; je narušena kostní remodelace. Zvyšuje se aktivita osteoklastů (buňky, které fyziologicky odbourávají kostní tkáň), je chaotická a dochází k nadměrnému odbourávání kostí. Zrychluje se i novotvorba kostí spojená s jejich ztlustováním. Nově vzniklá kostní hmota je však nekvalitní a snadno se láme. Pagetovou chorobou jsou nejčastěji postiženy páteř, lebka, pánve a stehenní kost.

James Paget objevil zmíněné onemocnění kostí během svého dlouholetého patologického výzkumu. V prvním článku, který o tomto onemocnění publikoval v roce 1877, vyslovil podezření, že příznaky nemoci jsou důsledkem chronické zánětlivé reakce probíhající v kostní tkáni a nemoc označil jako osteitis deformans (Paget, J.: On a form of chronic inflammation of

bones (Osteitis deformans). Med. Chir. Trans. 60, 1877, s. 37–64). V článku popsal onemocnění u muže, kterého poprvé viděl v roce 1856. V roce 1888 sir Jonathan Hutchinson v časopise British Medical Journal označil osteitis deformans jako Pagetovu nemoc kostí, tedy eponymem*. První důkaz o popisovaném onemocnění pochází z egyptské lebky z doby kolem roku 1000 př. n. l., nicméně archeologické výzkumy pokračují a některé paleopatologické nálezy naznačují, že vznik onemocnění je staršího data (až 3000 let př. n. l.). Desítky let po smrti Pageta byla odhalena skutečná povaha nemoci. V současné době je považována za chronický proces přestavby kosti při absenci zánětlivé složky. Proto lze zpětně i název osteitis považovat za nepřesný. Přesnější termín osteodystrofie je však používán méně často. Dodejme však, že sám James Paget píše: „Domníval jsem se, že je to zánět kostí a v současné době bych navrhl, pro stručnost vyjadřování, název osteitis deformans, podle nejvíce nápadného rysu nemoci. Lepší jméno použijeme, až budeme o této nemoci vědět více.“

Tak či onak po osteoporóze se jedná o druhé nejčastější metabolické onemocnění kostí.

Zájem Pageta o uvedenou nemoc odstartoval 46letý kočí, který s výraznými bolestmi dolních končetin navštívil nemocnici sv. Bartoloměje v roce 1854, v níž Paget pracoval. Při vyšetření si Paget všiml, že pacientova levá holenní kost a levá stehenní kost jsou zvětšené a deformované. Žádné jiné abnormality nezaznamenal. V následujících letech se kosti mužovy pravé nohy rovněž zvětšily, a nakonec se jeho nohy pokřivily do té míry, že nemohl dát kolena k sobě. Zároveň se mu lebka zvětšila a zdeformovala natolik, že si musel kupovat stále větší klobouky. V průběhu 26 let Paget pokračoval v pozorování a nabízel svému pacientovi léčbu bolesti a zároveň zkoumal podstatu této nemoci. Po úmrtí pacienta Paget provedl pitvu. Mikroskopické vyšetření kostí ukázalo dramatickou odchylku v procesu přestavby kostí, který normálně pokračuje po celý život, a domníval

se, že je zánětlivé povahy, takže nemoc nazval osteitis deformans.

James Paget publikoval mnoho článků o různých aspektech patologie a chirurgie. Byl jedním z prvních chirurgů, kteří korelovali symptomy pacienta s klinickým vyšetřením, a jako takový rozvinul mnoho myšlenek klinické chirurgie. Jeho jméno je spojeno s několika dalšími onemocněními.

Hlavní poruchy označené jménem Paget

Porucha / nemoc Alternativní název

Osteitis deformans (kód MKN M88)
Pagetova nemoc kostí (PDB)

Myopatie s inkluzními tělísky s Pagetovou kostní chorobou (PDB) a frontotemporální demencí (FD) IBMPFD

Paget-Schroetterova (Schroetterova) choroba / nemoc

Paget-Schroetterův syndrom
Paget-von Schroetterova choroba

Paget-von Schroetterův syndrom

Pagetova choroba bradavky

Mamární Pagetova choroba (MPD)
Pagetova choroba prsu

Extramamární Pagetova nemoc (EMPD)

* Poznámka k používání eponym k označování nemocí.

Eponymum je osoba (skutečná nebo fiktivní, obvykle lékař, méně často pacient, rodina), místo nebo věc, od které je něco odvozeno. Používání eponym k pojmenování nemocí má své zastánce, i odpůrce. Obě skupiny opírají svůj názor o řadu logických i sporných argumentů. Uvádí se, že se v medicíně eviduje více než 20 000 eponym.

Eponymním termínům se Mezinárodní klasifikace nemocí vyhýbá, protože nejsou samy o sobě popisné. Eponyma se mohou v různých kulturách lišit. Mnohé z těchto názvů jsou však natolik rozšířené (např. Hodgkinova choroba, Parkinsonova choroba, Addisonova choroba aj.), že je nutné je zachovat. Každá nemoc nebo syndrom, pro které je doporučen název, jsou definovány co nejjednoznačněji a nejstručněji. Za každou definicí je v nich uveden seznam synonym. Tyto vyčerpávající seznamy jsou v případě potřeby doplněny vysvětlením, proč byla některá synonyma odmítnuta nebo proč domnělé synonymum není pravým synonymem.

I když stále platí slova Julie ze známé divadelní hry Williama Shakespeara: „Co se skrývá v názvu? To, co nazýváme růží, by pod jiným jménem vonělo stejně sladce.“, je potřebné používat standardizovanou (unifikovanou) terminologii nejen v oblasti názvů nemocí. Ustupuje se od používání stejnojmenných názvů nemocí a přechází se k lékařskému názvu, který popisuje buď příčinu, nebo primární příznaky.

Situace v ČR

Podle starších informací je incidence Pagetovy choroby v ČR odhadována na 3 % populace, její prevalence stoupá s věkem a diagnostikuje se obvykle po 55. roku života. Juvenilní Pagetova choroba patří mezi vzácná onemocnění.

Prevence vzniku onemocnění neexistuje, k léčbě se využívají například bisfosfonáty (kyselina zoledronová), které zmírňují odbourávání kostní hmoty, dále se doporučuje užívat vápník a vitamin D. Ke zvládnutí souvisejících příznaků lze použít také analgetika a nesteroidní antiflogistika.

Literatura u autora.

Doc. RNDr. Jozef KOLÁŘ, CSc.

VÝZNAMNÁ JUBILEA

prosinec

Česká lékárnická komora blahopřeje svým členům – prosincovým jubilantům.

PharmDr. Regina Tůmová

Mgr. Jan Prager

Mgr. Eva Doleželová

PharmDr. František Špacír

Mgr. Eva Koukalová

PharmDr. Karel Lička

PharmDr. Karel Kraus

Mgr. Olga Procházková

PharmDr. Jitka Šimonová

PharmDr. Jana Záveská

PharmDr. Jaromír Šorejs

PharmDr. Iva Pohlová

Mgr. Magda Němcová

Mgr. Pavel Všetická

PharmDr. Petra Bartáková

PharmDr. Iva Kalibová

PharmDr. Jana Miletínová

PharmDr. Vít Svačina

Mgr. Iveta Cahová

PharmDr. Ivana Bastakli

PharmDr. Josef Marek

Mgr. Iveta Hloušková

Mgr. Marie Fridrichová

Mgr. Jana Jasková

Mgr. Irena Horáková

Mgr. Markéta Tydlitátová

Mgr. Šárka Krejčíková

PharmDr. Martina Lisá

Mgr. Rudolf Zbořil

Mgr. Šárka Kokešová

Mgr. Pavel Vele

Mgr. Magda Vitulová

Mgr. Blanka Kvízová

Mgr. Jitka Nedomová

Mgr. Zdeňka Janků

Mgr. Veronika Pejřimovská

Mgr. Gabriela Rubášová

Mgr. Andrea Goralová

Mgr. Štěpánka Vildová

Mgr. Pavla Vlachová

Mgr. Alice Krupková

Mgr. Dita Housarová

Mgr. Magda Hlosková

Mgr. Marie Melcrová

PharmDr. Ingrid Šustková

Mgr. Marta Maliňáková

Mgr. Diana Štefaňáková

Mgr. Pavla Foglarová

Mgr. Lada Bonešická

PharmDr. Eleonóra Nyáriová

Lékárnice získala 4. místo v „Born natural, play natural“

Po téměř třech letech omezení jsme měli nádhernou příležitost k osobnímu setkání a reprezentaci na mistrovství světa v naturální kulturistice a fitness. To se uskutečnilo ve dnech 18.–19. listopadu 2022 v Praze v kongresovém sále hotelu Hilton.

Ne že bychom po celou dobu nebyli v kontaktu přes sociální sítě, ale vrcholná sportovní událost je pro nás taktéž událostí společenskou, závodní i pozávodní. Mistrovství bylo náročné, včetně všech příprav a organizací, jak také potvrdil prezident celé federace ICN Australan Wayne McDonald, tak také prezident ICN ČR Tomáš Procházka. Účast byla opravdu velká, startovalo téměř 500 závodníků z celého světa, amatérů i profesionálů, a to v mnoha kategoriích a disciplínách, včetně dětí a juniorů. Já jsem v kategorii Ms. Sport Model získala 4. místo a v kategorii společenské šaty Ms. Runway místo šesté.

Poslední mistrovství světa se konalo před 3 lety na konci října 2019 v australském Melbourne, kde závodilo 800 závodníků. Takže letošní událost v Praze je opět nezapomenutelný zážitek. Naši reprezentanti získali celkově v amatérských kategoriích 9 prvních, 19 druhých a 18 třetích míst, do finálové pětky se probojovalo 17 sportovců na čtvrtém a 14 na pátém místě. Zároveň se někteří prosadili i v prestižních PRO (profesionálních) kategoriích. Samozřejmostí je také dopingová kontrola a předchozí kvalifikace na mistrovství republiky. V každé kategorii se hodnotí celkový dojem, prezentace závodníka na pódiu, symetrie, vyrýsovanost, svalový rozvoj a porovnání ve čtvrtobratech.

Součástí náročné několikaměsíční závodní přípravy jsou pravidelné tréninky, značná disciplína, dietní režim a pro výsledky důležitý také spánek a odpočinek. Každá příprava přináší své ovoce, závod a vydařený start je takovou třešničkou na dortu.

Těším se na viděnou a na setkání příští sezónu 2023 a na další vydařené starty.

PharmDr. Jana HORÁKOVÁ

Znáte priority Vašeho srdce?

- ArmoLIPID PLUS je doplněk stravy.
- ArmoLIPID PLUS je určen dospělým lidem, kteří se chtějí efektivně starat o hladinu svého cholesterolu.
- ArmoLIPID PLUS 1 tableta denně.

ArmoLIPID PLUS není vhodný pro děti, mládež, těhotné a kojící ženy, dále pro osoby užívající hypolipidemika a osoby s onemocněním ledvin, jater a se svalovými poruchami. Doplnky stravy nejsou náhradou pestré a vyvážené stravy a zdravého životního stylu.

 ArmoLIPID PLUS
DOPLNĚK STRAVY

Berberis aristata obsažená v doplňku stravy ArmoLIPID PLUS přispívá k normální činnosti kardiovaskulárního systému – normální hladině cholesterolu v krvi.

ARMO-2022-0076

Viatris CZ s.r.o.
Evropská 2590/33C, 160 00 Praha 6, tel.: +420 222 004 400
e-mail: officecz@viatris.com, www.viatris.cz

 VIATRIS

Umíte poradit
ten nejlepší dárek pro babičku.
I lék pro dědu, který se každý rok
nacpe kaprem k prasknutí.
Víte, co patří na ruku, která sáhla
na plech právě vytažený z trouby,
a co na tvář, která chce u stromečku
zářit víc než vánoční hvězda.

**To i díky vám jsou
Vánoce Vánocemi.**

Děkujeme,
že pokaždé zachráníte
jejich kouzlo.

Garant spolupráce:

Bc. Jan Soukup
tel.: 603 488 402
e-mail: jsoukup1@koop.cz
www.koop.cz/clnk

Vaše Kooperativa

BRNOQuality Hotel Brno
10. – 11. 2. 2023**OSTRAVA**Clarion Congress Hotel
17. – 18. 2. 2023**PRAHA**Hotel Artemis Prague
24. – 25. 2. 2023**TŘEMI SMĚRY**

nemoci ušní, nosní a krční (ORL) a možnosti jejich řešení

PÁTEČNÍ ODBORNÁ AKADEMIE

12:00-13:00 registrace

13:00-13:45 Orgány v ORL oblasti
a možnosti jejich
farmakologického ovlivnění**13:45-14:30** Vyšetřovací metody
v ORL a interpretace
jejich výsledků

14:30-15:00 přestávka

15:00-15:45 Tinnitus – klasifikace
a možnosti intervence**15:45-16:30** Vertigo – klasifikace
a možnosti intervence

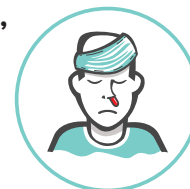
16:30-17:00 přestávka

17:00-17:45 Záněty zevního, středního
a vnitřního ucha – projevy
a možnosti léčby**17:45-18:30** Hygiena ucha a zvukovodu
– mýty, chyby
a správné postupy

18:30-19:00 zakončení Akademie

SOBOTNÍ ODBORNÁ AKADEMIE

8:00-9:00 registrace

09:00-09:45 Krvácení z nosu – příčiny,
klasifikace a možnosti
léčby**09:45-10:30** Úrazy hlavy – projevy,
komplikace a možnosti
léčby

10:30-11:00 přestávka

11:00-11:45 Záněty v ORL oblasti
– klasifikace, komplikace
a možnosti léčby**11:45-12:30** Chirurgické intervence
v ORL – typy, příprava
a následná péče

12:30-13:30 oběd

13:30-14:15 Specifické lékové formy
používané v léčbě ORL
onemocnění**14:15-15:00** Nejčastější lékové
interakce a nežádoucí
účinky provázející léčbu
ORL onemocnění

15:00-15:30 zakončení Akademie

Hodnocení v rámci programů celoživotního vzdělávání:

Vzdělávací akce je zařazena do celoživotního vzdělávání lékárníků a bude registrována u České lékárnické komory.

Vzdělávací akce je zařazena do celoživotního vzdělávání farmaceutických asistentů
a bude registrována u České komory farmaceutických asistentů.